

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἑτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξέμνηνος
δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.—
Αμερικῆς δολλάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ἄλων ἐν γένει
τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξέμνητοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 6 Ἰουλίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 31

Πράσινοι καὶ Βένετοι

Α'.

Ἐνας ὠραίος ἥλιος λάμπει πάνω ἀπὸ τὶς καστανιές στὸ μεγάλο οἰκογενειακὸ κτῆμα. Τὸ περιβόλι εἶναι ὅλο ἀνθισμένο, κι' ἡ μεγάλη δενδροστοιχία μετὰ τὶς καστανιές, ποὺ ἔδωσαν τὸ ὄνομά τους σ' ὁλόκληρο τὸ κτῆμα, ρίχνει ἕναν ἀπαλὸ ἥσκιον πάνω στοὺς περιπατητές.

Δὲν εἶναι καὶ πολλοὶ αὐτοὶ οἱ περιπατητές. Δυὸ μόνο κι' ἡλικιωμένοι. Περιδιαβάζουν στὴν δενδροστοιχία σὲ ἀντίθετη διεύθυνση ὁ καθένας, καὶ ὅποτε συναντῶνται, δὲν ἀλλάζουν οὔτε μιὰ λέξη. Μόνο τὴν πρώτη φορὰ ποὺ πέρασε ὁ ἕνας μπρὸς ἀπὸ τὸν ἄλλον, χαιρετίστηκαν πολὺ εὐγενικὰ ἀλλὰ καὶ πολὺ ψυχρά.

Ὁ θεὸς Βαρνάβας καὶ ἡ θεὰ Ἀγλαΐα δὲν τὰ πηγαίνουν καθόλου καλὰ. Κι' ὅμως ζοῦν κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια στέγη τώρα καὶ δέκα χρόνια σχεδόν! Ἐνας κοινὸς συγγενὴς τοὺς ἄφησε πεθαίνοντας στὸν καθένα τὸ μισὸ ἀπὸ τὸ μεγάλο κτῆμα, τὶς Καστανιές. Καθένας τοὺς εἶχε μεγάλη ἐπιθυμία νὰ κρατήσῃ γιὰ τὸν ἑαυτὸ του ὁλόκληρο τὸ κτῆμα. Ὁ θεὸς Βαρνάβας ἐπρότεινε στὴν θεὰ Ἀγλαΐα νὰ τῆς ἀγοράσῃ τὸ μερίδιό της. Ἡ θεὰ Ἀγλαΐα ἀπαντοῦσε ὅτι κι' αὐτὴ

εἶχε ἀκριβῶς τὸν ἴδιο σκοπὸ. Ὁ θεὸς Βαρνάβας ἔλεγε ὅτι ἕνα τόσο μεγάλον κτῆμα δὲν μπορούσε νὰ διοικηθῇ ἀπὸ μιὰ γυναῖκα. Ἡ θεὰ Ἀγλαΐα ἀπαντοῦσε ὅτι ὁλόκληρη ἡ οἰκογένειά της εἶχε γεννηθεῖ σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι καὶ τίποτε δὲν θὰ τὴν ἔκανε νὰ τὸ ἐγκαταλείψῃ. Κι' ἔτσι δὲν βρέθηκε καμμιά λύση κι' οἱ δυὸ ξάδελφοι ἀναγκάστηκαν νὰ κατοικήσουν μαζί στὶς Καστανιές!

Μαζὶ καὶ ὅμως χωριστά. Καθένας εἶχε τὰ διαμερίσματά του, καθένας τὸν ὑπηρέτη του καὶ καθένας ἔκανε πῶς ἄγνοοῦσε τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἄλλου.

Αὐτὸ ἦταν βέβαια πολὺ δυσάρεστο. Ἀλλὰ ἦταν κάποιος ποὺ στενοχωριόταν γι' αὐτὴ τὴν κατάστασιν περισσότερο ἀπὸ τοὺς δυὸ ξαδέλφους. Ὁ κοινὸς τοὺς φίλος, ὁ γέρο-παπὰς τοῦ χωριοῦ, ὁ μόνος συνδετικὸς κρίκος ποὺ ὑπῆρχε ἀκόμη μεταξὺ τοὺς, ἀναστένανε συχνὰ βλέποντας τὴν ἀκατανίκητη ἐπιμονὴ καὶ τῶν δυὸ, καὶ μάταια ζητοῦσε νὰ τοὺς συμβιβάζῃ. Ὅλες οἱ προσπάθειές του ὡς τὴν ὥρα ἐκεῖνη εἶχαν ἀποτύχει, καὶ τὸ πρῶτὸ ποὺ ἀρχίζει ἡ ἱστορία μας, ἀνέβαινε μὲ πολὺ βραχεῖα καρδιά τὸ δρόμο ποὺ ὁδηγοῦσε στὶς Καστανιές.

— Θεέ μου! ἀναστενάζει, στείλε μου Ἐσὺ βοήθεια. Ἐγὼ μονάχος μου δὲν

μπορῶ πιά νὰ κάνω τίποτε. Μ' ὅλο που εἶναι τόσο καλοὶ κι' οἱ δυὸ τους, τὰ πᾶνε κάθε μέρα καὶ χειρότερα. Πῶς νὰ τοὺς συμβιβάσω;

Χαιρετάει τὴν θεὰ Ἀγλαΐα, κι' ἀφοῦ μιλεῖ μαζί της λίγη ὥρα, πλησιάζει τὸν θεὸ Βαρνάβαν, ποὺ στέκεται καὶ τὸν περιμένει λίγο παραπέρα.

— Περιμένετε καὶ σεῖς τὸν γραμματοκομιστὴ; τοῦ λέει.

Ὁλος ὁ κόσμος τὸν περιμένει ἐκεῖνο τὸ πρῶτ, νὰ φέρῃ τὶς ἐφημερίδες ἀπὸ τὸ Παρίσι. Βρισκόμαστε στὴν ἀνοίξη τοῦ 1918, στὴν πρὶν ἀγωνιώδη περίοδο τοῦ πολέμου. Οἱ Γερμανοὶ εἶχαν φτάσει κοντὰ στὸ Παρίσι καὶ τὸ βομβάρδιζαν ἀκατάπαυστα. Καὶ μαζί μετὰ τὴν πόλη, κινδύνευε κι' ἡ ζωὴ τῶν κατοίκων της.

Ὁ θεὸς Βαρνάβας κι' ἡ θεὰ Ἀγλαΐα περιμέναν τὰ νέα μετὰ μεγαλύτερη ἀγωνία ἀπὸ κάθε ἄλλον, γιατί κι' οἱ δυὸ τους εἶχαν ἀνίψια στὸ Παρίσι.

Ἐπιτέλους τὸ κασκέτο τοῦ γραμματοκομιστῆ διακρίνεται ἔξω ἀπὸ τὴν μεγάλη σιδερένια πόρτα. Στὴ στιγμὴ περικυκλώνεται ἀπ' ὅλους, δίνει σὲ καθένα ἕνα γράμμα καὶ φεύγει. Τὸ γράμμα, ποὺ διάβασε ὁ παπὰς, τὸν ἄφησε ψύχραιμο. Ἀλλὰ ὁ θεὸς Βαρνάβας γίνεται τόσο κόκκινος. Κι' ἡ θεὰ Ἀγλαΐα χλω-

μαίνει σὲ τέτοιον σημείο, πού ὁ γέρο-
παπὰς φωνάζει τρομαγμένος.

— Τί σὰς συμβαίνει, ἀγαπητοί μου
φίλοι;

«Απὸ κάθε μεριά τῆς πόρτας, βρίσκε-
ται ἕνας πᾶγκος, καὶ καθέννας ἀπὸ τοὺς
δυὸ ἐξαδέλφους πέφτει στὸν πᾶγκο πού
βρίσκεται κοντά του. Ὁ παπὰς μόνο στέ-
κεται μέσ' στή μέση. Κι' οἱ δύο τοὺς
τοῦ δίνουν τὰ γράμματά τους, γιὰ νὰ τὰ
διαβάσῃ. Κι' ὁ παπὰς στὴν ταραχή του
τὰ διαβάζει δυνατά. Ἀλλὰ καὶ τὰ δυὸ
γράμματα λένε τὰ ἴδια!

«Ἀγαπητή μου θεῖα» λέει τὸ ἕνα
γράμμα, πού εἶναι γραμμένο
σὲ μὴδ χαρτὶ μὲ κομψὸ γυ-
ναικεῖο χαρακτήρα: «Ἐπι-
καλοῦμαι τὴν καλὴν σας ναρ-
διά κατὰ τὴς δυσκολίας αὐτῆς
στιγμὲς πού περνῶ. Ἡ συνοικία
μας ἔχει ἀρχίσει νὰ βομ-
βαρδίζεται καὶ εἶναι θαῦμα
πὼς ζοῦμε ἀκόμη. Δὲν μπο-
ρῶ νὰ ἐγκαταλείψω τὸ νοσο-
κομεῖο, ὅπου περιποιήθηκαν
τόσο πολὺ τὸν ἀντρα μου ὅ-
ταν πληγώθηκε στὴν ἀρχὴ
τοῦ πολέμου. Ἐγὼ κάνω
τάμματα νὰ ὑπηρετήσω κι'
ἐγὼ σ' αὐτὸ γιὰ νὰ μοῦ τὸν
κρατήσῃ ὁ Θεὸς γερὰν ὡς τὸ
τέλος. Τρέμω ὅμως γιὰ τὰ
παιδιά μου, τὰ τέσσερα ἀγο-
ράκια μου, καὶ δὲν μπορῶ νὰ
τ' ἀφήσω περισσότερο καιρὸ
μέσα σ' ἕναν τέτοιον κίνδυνο.
Σκέφθηκα λοιπὸν ὅτι ἐσεῖς θὰ
τὰ δεχόσαστε μ' εὐχαρίστηση
στὸ ὥρατό σας κτῆμα, καὶ ἐ-
πειδὴ οἱ περιστάσεις μὲ βιά-
ζουν, σὰς τὰ στέλνω κιόλας
ὕπὸ τῆ συνοδεία μιᾶς πιστῆς
φίλης μου, πού ταξιδεύει στὴν
ἐπαρχία σας. Θὰ τὰ δεχθῆτε
λοιπὸν σχεδὸν μὲ μὴδ λάβετε
τὸ γράμμα μου καί...»

Ἕνας στεναγμὸς τῆς θεῖας
Ἀγλαΐας ἔκοψε τὴ συνέχεια.

— Τέσσερα ἀγόρια! Ὅμως
κάνουν νὰ πεθάνω!

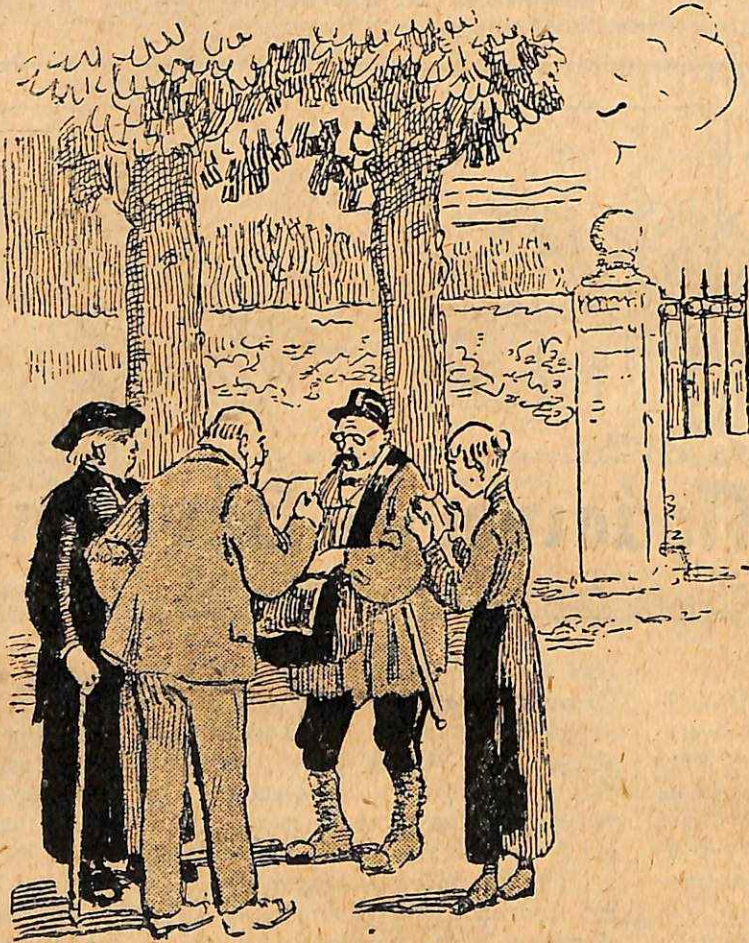
Χωρὶς ν' ἀπαντήσῃ, ὁ παπὰς διαβά-
ζει τὸ δεύτερο γράμμα, γραμμένο σὲ
χοντροῦ ἐμπορικὸ χαρτί.

«Ἀγαπητέ μου θεῖο, θὰ μάθατε βέ-
βαια ἀπὸ τὴς ἐφημερίδες ὅτι βομβαρδιζό-
μαστε κάθε μέρα. Ἐννοεῖται ὅτι οὔτε ἡ
γυνίκα μου, οὔτ' ἐγὼ μπορούμε νὰ ἐγ-
καταλείψουμε τὸ σπίτι μας καὶ τὸ κατὰ-
στημά μας. Τρέμουμε ὅμως κάθε ὥρα
καὶ στιγμὴ γιὰ τ' ἀγαπημένα μας κο-
ριτσάκια, κι' ἐπειδὴ δὲν μπορούμε νὰ πε-
ριμένουμε περισσότερο, σὰς τὴς στέλνου-
με, χωρὶς νὰ ζητήσουμε τὴ συγκατά-
θεσή σας. Μόλις λάβετε τὸ γράμμα μου,
θὰ τὴς δεχθῆτε καὶ τὴς τρεῖς. Πολλοὶ ἀ-
πὸ τοὺς γνωστούς μας κατεβαίνουν στὴν

Μεσημβρινὴ Γαλλία καὶ σὲ κάποιον ἀπ'
αὐτοὺς θὰ ἐμπιστευθοῦμε τὴς ἀγαπημένες
μας μικρούλες, πού ἔτσι θὰ εἶναι σὲ λίγο
ἀσφαλισμένες κάτω ἀπὸ τὴ φιλόξενη σας
στέγη. Γνωρίζω, ἀγαπητέ μου θεῖο, ὅτι
ἡ καλὴ σας καρδιά...»

— Κτλ. κτλ. ἐξακολούθησε ὁ θεῖος
Βαρνάβας. Λοιπὸν τί λέτε; Τρεῖς κορί-
τσια!

Ὁ παπὰς βάζει μὲ ἡρεμία τὰ γυαλιά
του στὴ θήκη τους. Μένει ἀκίνητος. ἀ-
νάμεσα στοὺς δυὸ ξαδέλφους καὶ συλλο-
γίζεται σιωπηλός. Ὁ θεῖος Βαρνάβας
κι' ἡ θεῖα Ἀγλαΐα στέκονται, ὁ ἕνας

«Ὁ γρηματοκομιστὴς δίνει ἕνα γράμμα σὲ καθένα...»
(Σελ. 361, στ. γ')

κοντὰ στὸν ἄλλον, γιὰ πρώτη φορὰ ὅ-
στερα ἀπὸ πολὺν καιρὸ.

— Τέσσερις διαδόλοι! ἀναστενάζει ἡ
μιὰ.

— Τρεῖς κούκλες! μουγγρίζει ὁ ἄλλος.

— Ὅτι τοὺς χρειάζονται ἕνας πατέρας,
ἕνας ἀντρας, γιὰ νὰ τοὺς διευθύνει, λέει
ἡ θεῖα.

— Ὅτι τοὺς χρειάζονται μιὰ μητέρα,
μιὰ πού νὰ ξέρῃ νὰ τὴς περιποιεῖται καὶ
νὰ τὴς χαϊδεύῃ. Ἐγὼ δὲν εἶμαι κατὰλ-
λος γιὰ ν' ἀναθρέψω κορίτσια.

Ἐννοεῖται ὅτι ὁ καθέννας τοὺς ἀγνοεῖ
ἀπολύτως τὸν ἄλλον, ὅπως πάντοτε, καὶ
ἀπευθύνονται κι' οἱ δύο τοὺς στὸν παπὰ.

Ἀλλὰ ὁ γέρος φίλος τοὺς μένει σιω-
πηλός.

— Φαντασθῆτε, φωνάζει ὁ γέρος
θεῖος, νὰ ἐκτελέσω τώρα ἐγὼ χρέη γι-
αῖας. Νὰ ἦταν τουλάχιστο ἀγόρια!

— Ἀχ, Θεέ μου, ἀναστενάζει ἡ θεῖα
Ἀγλαΐα. Ὅσα προτιμοῦσα νὰ μοῦ ἐστελ-
ναν κορίτσια.

Ἡ καρδιά τοῦ παπὰ ἀρχίζει νὰ αἰ-
σθάνεται μιὰ μικρὴν τρεμούλα. Ἀντι-
λαμβάνεται ὅτι ἡ Θεῖα Πρόνοια τοῦ στέλ-
νει τὴ βοήθεια πού ζητοῦσε τώρα καὶ
τόσον καιρὸ.

— Ἐγὼ ὅμως δὲν βλέπω τίποτε τὸ
δυσάρεστο σ' ὅλα αὐτά, λέει ἡρεμὸς στοὺς
δυὸ φίλους του, πού εἶναι ἐξαλλοὶ ἀπὸ

τὴν ταραχὴ τους. Ὁ Θεὸς
κανονίζει λαμπρὰ τὰ πράγ-
ματα. Σὰς στέλνει καὶ σὰς τὸ
μερίδιό σας ἀπ' τὸν πόλεμο,
πού ὅπως κι' ἐγὼ ὡς τώρα
δὲν τὸν γνωρίσαμε, παρὰ ἐξ
ἀκοῆς. Καὶ τὸ μερίδιο, πού
σὰς ἀναλογεῖ δὲν εἶναι καὶ
τόσο βαρὺ. Τὰ χαριτωμένα
αὐτὰ παιδάκια θὰ ξαναζεστά-
νουν τὴν καρδιά σας. Ὅσα τὰ
φροντίζετε μαζί κι' ὁ κύριος
Βαρνάβας θὰ εἶναι ὁ πατέρας
πού χρειάζεται στ' ἀγόρια σας,
δεσποινίς, καθὼς κι' ἡ δεσποινίς
Ἀγλαΐα θ' ἀναπληρώσῃ
τὴν μητέρα τῶν κοριτσιῶν
σας, κύριε Βαρνάβα.

Κι' ὁ ἀγαθὸς ἱερωμένος, νο-
μίζοντας ὅτι βρήκε τὴ λύση,
τρίβει τὰ χέρια του ἀπὸ εὐ-
χαρίστηση. Ἀλοῖμονο, ἀλοῖ-
μονο! πόσο βρίσκεται μακριὰ
ἀπ' αὐτὸ πού ὀνειρεύεται.

— Δὲν χρειάζομαι βοήθῃ,
λέει ξερά ὁ θεῖος Βαρνάβας.

— Ὅσα τὰ βγάλω καὶ μόνη
μου πέρα, βεβαιώνει ἡ θεῖα
Ἀγλαΐα.

Κι' οἱ δύο τοὺς στρέφον-
ται ἀπότομα πρὸς τὸ σπίτι.

— Σουλπίκιε, Σουλπίκιε,
πού μοῦ χώθηκαν, ἀκαμάτη;
φωνάζει ὁ θεῖος πού προχω-
ρεῖ μὲ μεγάλα βήματα πρὸς

τὸ σπίτι του. Ἐτοιμάσου, μᾶς ἔρχονται
μουσαφίρηδες!

Ὁ Σουλπίκιος δὲν ἀπαντᾷ.

— Πουλχερία, Πουλχερία, τρέξε γρή-
γορα! Ἀχ, Θεέ μου, τί θὰ κάνουμε. Ἀ-
ναστενάζει ἡ θεῖα Ἀγλαΐα. Τὰ παιδάκια
μπορεῖ νὰ φθάσουν ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμὴ
στὴν ἄλλη.

— Δὲν θὰ φθάσουν πρὶν ἀπὸ αὐριο,
τὴν βεβαιώνει ὁ παπὰς, μιὰ καὶ τὸ μόν-
ο τραῖνο πού μᾶς ἔρχεται, πέρασε χω-
ρὶς νὰ τὰ φέρῃ.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ θεῖα Ἀγλαΐα
διευθύνεται στὸ σπίτι μαζί μὲ τὸν παπὰ.
Μάταια ὅμως φωνάζει τὴν Πουλχερία.

(Κατὰ τὸ γαλλικὸ τοῦ André Bruyère)

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΝΟΣ ΠΑΙΔΙΟΥ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τοῦ κάκου τοῦλεγα πὼς μὲ λένε Δα-
νιήλ Ἐσέτ... Στὰ τελευταῖα τὸ πη-
ραν κι' οἱ συμμαθητές μου κι' ἔτσι μοῦ
κόλλησε τὸ παρατσούκλι «πιτσιρίκος».

Καὶ νᾶταν μόνο ἡ μπλούζα! Τᾶλλα
παιδιά εἶχαν ὠραίες σάκκες ἀπὸ κίτρι-
νο πετσί, καλαμάρια ἀπὸ μυρωδάτο ξύ-
λο, τετράδια ντυμένα μὲ χαρτόνι καὶ ὀ-
λοκαίνουργα βιβλία. Τὰ δικὰ μου ἦταν
μεταχειρισμένα, ξεφτισμένα, ἀγορασμέ-
να ὅλα ἀπὸ τὰ παλαιοπωλεῖα. Ὁ Ζάκ
ἔβαζε τὰ δυνατά του νὰ μοῦ δένει τὰ
τετράδια μὲ γοντρά χαρτόνια, ἀλλὰ ὁ
ἐλλογιμένος ἔβαζε πάντα πολλὴ κόλλα
καὶ μύριζαν! Μοῦ εἶχε φτιάξει κι' ἕνα
χαρτοφύλακα μὲ ἄπειρες θήκες, ἀλλὰ
πάλι ἡ κόλλα ἦταν πολλὴ καὶ μύριζε.
Ὁ Ζάκ, βλέπετε, εἶχε κι' αὐτὴ τὴ μα-
νία: νὰ κολλάει χαρτιά καὶ χαρτόνια
ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ. Ὅλοένα ἔ-
βαζε στὴ φωτιὰ διάφορα μικρὰ δοχεῖα
μὲ κόλλα, κι' ὅταν τοῦ ἔμενε καιρὸς,
κολλοῦσε βιβλία, χαρτόνια, κουτιά, ὅτι
ἔβρισκε. Τὸν ἄλλο καιρὸ ὁ καϊμένος εἶ-
χε ἕνα σωρὸ δουλειές: πηγαίνει δέματα
σὲ μαγαζιά, ἔγραφε «καθ' ὑπαγόρευση»
τοῦ πατέρα, ἔτρεχε γιὰ ψώνια, — μάθαι-
νε τελοσπάντων τὸ «ἐμπόριο». Ὅσο
γιὰ μένα, εἶχα καταλάβει ὅτι ὅταν φο-
ρεῖ κανεὶς μπλούζα μὲ καρρεδάκια καὶ
τὸν φωνάζουν «πιτσιρίκος», πρέπει νὰ
μελετᾷ διπλὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους γιὰ νὰ
εἶναι ἴσος τους. Κι' ἔτσι ὁ καϊμένος ὁ
Πιτσιρίκος ἐργαζόταν μὲ ὅλα του τὰ
δυνατά.

Θαρρῶ πὼς τὸν βλέπω, τὸ χειμῶνα,
μέσα στὸ κρύο δωμάτιό του (πού φω-
τίζεται!) νὰ κάθεται στὸ τραπέζι του, μὲ
τὰ πόδια τυλιγμένα σὲ μιὰ κουβέρτα.
Ἐγὼ τὸ ξεροθόρι λυσσοῦσε στὰ παρά-
θυρα. Στὸ γραφεῖο ὁ κ. Ἐσέτ ἀκουγό-
ταν νὰ ὑπαγορεύει:

«Ἐλαβὸν τὴν ἀπὸ 8 τρέχοντος ἐπι-
στολὴν σας...»

Κι' ἡ παραπονιάρικη φωνὴ τοῦ Ζάκ
πού ξαναῤῃγε:

«Ἐλαβὸν τὴν ἀπὸ 8 τρέχοντος ἐπι-
στολὴν σας...»

Κάπου κάπου, ἡ πόρτα ἀνοίγε σιγά-
σιγά κι' ἐμπαινε ἡ κυρία Ἐσέτ. Πλη-
ρᾶζε τὸν Πιτσιρίκο πατώντας στὰ νύχια.

— Ἐργάζεσαι; τοῦλεγα σιγά-σιγά.

— Ναί, μαμμά.

— Δὲν κρυώνεις;

— Καθόλου!

Φέμματα ἔλεγε ὁ Πιτσιρίκος: κρύωνε
φτωχὸς καὶ πολὺ μάλιστα.

Ἦτοτε ἡ κυρία Ἐσέτ καθόταν πλάι
του μὲ τὸ πλῆξμό της κι' ἔμενε ἐκεῖ
ὅλες ὁλόκληρες, μετρώντας τοὺς πόν-

τους της κι' ἀναστενάζοντας πού καὶ πού.

Καϊμένη κυρία Ἐσέτ! Συλλογιζό-
ταν πάντα τὸν τόπο της, πού δὲν ἔλ-
πιζε πιά νὰ τὸν ξαναῤῃδεῖ... Κι' ὅμως,
γιὰ τὴν κακὴ της τύχη, γιὰ τὴν κακὴ
τύχη ὅλων μας, ἔμελλε νὰ τὸν ξαναῤῃδεῖ
γρήγορα...

Γ'

Τὸ θλιβερὸ τηλεγράφημα

Ἦταν Ἰούλιος μῆνας. Μιὰ Δευτέρα,
ὅταν σκόλασα, ἔμεινα μὲ κάτι παιδιὰ
στὸ δρόμο καὶ παίζαμε βόλους. Ἔτσι
μὲ πῆρε ἡ ὥρα, κι' ὅταν γύρισα στὸ σπί-
τι, ἦταν σχεδὸν βράδυ. Εἶχα τρέξει ὅ-

«Μὲ ρώτησε μὲ μιὰ φωνὴ πού μοῦ ράγισε τὴν καρδιά: Πέθανε;» (Σελ. 364, στ. β')

σο μπορούσα, ἡ ψυχὴ μου εἶχ' ἔρθει
στὰ δόντια μου. Ὅσοσο στάθηκα στὸ
κατώφλι γιὰ νὰ πάρω ἀνάσα καὶ νὰ βρῶ
μιὰ ἱστορία νὰ δικαιολογήσω τὴν ἀργο-
πορία μου. Ὅσοτετα χτύπησα μὲ θάρρος
τὸ κουδούνι.

Μοῦ ἀνοίξε ὁ ἴδιος ὁ κ. Ἐσέτ.

— Τί ἀργὰ πού ἔρχεσαι! μοῦ εἶπε.

Ἐγὼ ἀρχισα νὰ λέω τὸ φέμμα μου
τρέμοντας, ἀλλὰ ὁ καλὸς ἄνθρωπος δὲν
μ' ἄφισε νὰ τελειώσω. Μ' ἔσφιξε στὸ
στήθος του καὶ μὲ φίλησε τρυφερά, χω-
ρὶς νὰ πεῖ λέξη. Καὶ γὼ πού περίμενα
νὰ μὲ μαλώσουν! Στὴν ἀρχὴ νόμισα
πὼς θὰ εἶχαμε στὸ σπίτι τὸν ἐφημέριο
τοῦ Σαῖν-Νιζιέ, γιὰ τὴν ἔξερὰ πὼς τὴς ἡ-
μέρες πού εἶχαμε μουσαφίρηδες, κανεὶς
δὲ μᾶς μάλωνε. Ὅταν ὅμως μπῆκα
στὴν τραπέζαρία, εἶδα πὼς εἶχα γελα-
στεῖ. Στὸ τραπέζι ἦταν μόνο δυὸ σερ-
βίτσια, τοῦ πατέρα μου καὶ τὸ δικό μου.
— Κι' ἡ μητέρα; Κι' ὁ Ζάκ; ρώ-
τησα ξαφνισμένος.

Ὁ κ. Ἐσέτ μοῦ ἀποκρίθηκε μὲ ἡ-

συχη φωνή, πού δὲν τὴν συνείθεε πολὺ:
— Ἡ μητέρα κι' ὁ Ζάκ ἔφυγαν. Δα-
νιήλ, ὁ ἀδελφός σου ὁ παπὰς εἶναι πο-
λὺ ἄρρωστος.

Καὶ βλέποντας πὼς εἶχα γίνει κιόλας
κατάχλωμος, πρόσθεσε, τάχα μὲ κέφι,
γιὰ νὰ μὲ καθησυχάσει:

— Πολὺ ἄρρωστος, δηλαδὴ τὸ λέει
ὁ λόγος. Μᾶς ἔγραψαν πὼς εἶναι στὸ
κρεβάτι. Τὴν μητέρα σου τὴν ξέρεις,
θέλησε καλὰ καὶ σώνει νὰ πάει νὰ τὸν
δεῖ. Ἐγὼ τῆς ἔδωσα μαζί καὶ τὸ Ζάκ...
Πάντως, δὲ φαντάζομαι νὰ εἶναι τίποτα
σοβαρό. Κάτσε τώρα νὰ φάμε, γιὰτὶ
πεινῶ φοβερά

Κάθησα χωρὶς νὰ πῶ μιὰ λέξη, ἀλλὰ ἡ
καρδιά μου ἦταν σφιγμένη κι' ἔδραζε
ὅλα μου τὰ δυνατά νὰ κρατήσω τὰ δά-
κρυά μου, ὅταν συλλογιζόμουν ὅτι ὁ

ἀδελφός μου ὁ μεγάλος ἦταν ἄρρωστος.
Δειπνήσαμε θλιβερά καὶ σιωπηλά. Ὁ κ.
Ἐσέτ ἔτρωγε βασιτικά, ἔπινε μὲ μεγά-
λες γουλιές, κι' ὕστερα ξαφνικὰ σταμα-
τοῦσε καὶ συλλογιζόταν... Ἐγὼ ἤμουν
ἀκίνητος στὴν ἄλλη ἄκρη, σὰν ἀποσθο-
λωμένος, καὶ συλλογιζόμουν τὴς ὠραίες
ἱστορίες πού μοῦλεγε ὁ ἀδελφός μου ὁ
παπὰς, ὅταν ἔρχόταν στὸ ἐργαστάσιο.
Θυμῶμαι τὴν ἡμέρα πού ἔκαμε τὴν
πρώτῃ του λειτουργία, ὅπου εἶχαμε πᾶν
ἄλοι μας. Τὴν ὠραίες πού ἦταν ὅταν ἄ-
πλωνε τὰ χέρια του πρὸς ἐμᾶς κι' ἔλεγε
«Ὁ Κύριος μεθ' ὧν...» μὲ φωνὴ
τόσο γλυκειά, ὥστε ἡ κ. Ἐσέτ δάκρυ-
ζε... Τώρα τὸν φανταζόμουν καὶ κάτω
σ' ἕνα κρεβάτι, ἄρρωστο, (πολὺ ἄρρω-
στο, κάτι μοῦ τοῦλεγε μέσα μου!) κι' ἡ
ἀπελπισία μου ἦταν περισσότερη γιὰτὶ
μιὰ περιεργὴ φωνὴ ἀκουγόταν μέσα μου
νὰ λέει: «Βλέπετε; ὁ Θεὸς σὲ τιμωρεῖ.
Γιὰτὶ νὰργήσεις νάρθεις σπῖτι; Καὶ γιὰ-
τί νὰ πεῖς τὸ φέμμα;»

Ὅταν ἀποφάγαμε, ἔειχε βραδυάσει.

πιά. Ἀνάψαμε τὴ λάμπα κι' ἀρχίσαμε τὸ νυχτέρι. Ὁ κ. Ἐσσέτ ἀπλωσε ἀπάνω στὸ τραπέζο μάντηλο τὰ χοντρά ἐμπορικά βιβλία του κι' ἔκανε δυνατὰ τοὺς λογαριασμούς του. Ὁ Φινές, ὁ γάτος ποὺ εἶχαμε πάρει γιὰ τὶς κατσαρίδες, νιαούριζε θλιβερά τριγυρνώντας τὸ τραπέζι. Κι' ἐγὼ ἀνοίξα τὸ παράθυρο καὶ κοίταξα ἔξω.

Ὁ ἀέρας ἦταν βαρὺς μέσα στὴ νύχτα... Ἀπὸ κάτω ἀκουγόταν οἱ ἀνθρώποι ποὺ μιλοῦσαν καὶ γελοῦσαν, κι' ἀπὸ κάπου μακριὰ ἔφτανε ὁ ἦχος μιᾶς σάλπιγγας. Ἐαφνικὰ ἓνα κουδούνισμα στὴν πόρτα μὲ τίναξε ἀπάνω. Γύρισα πίσω κι' εἶδα στὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα τὴν ἴδια ἀγωνία καὶ τὸν ἴδιο τρόμο, ποὺ μ' εἶχε καὶ μένα κυριεύσει στὸ ἄκουσμά του.

— Χτυπάνε! μοῦ εἶπε μὲ βαθεῖα φωνή.

— Μείνε δῶ, πατέρα! πᾶω ἐγὼ νὰ ἰδῶ.

Κι' ἔτρεξα στὴν πόρτα.

Ἐνας ἄνθρωπος, σὰ θαμπή σκιὰ μέσα στὸ σκοτάδι, μοῦδινε κάτι, ποὺ ἐδίσταζα νὰ τὸ πάρω.

— Ἐνα τηλεγράφημα, εἶπε.

— Τηλεγράφημα; ! Τί νὰ τὸ κάμω; Τὸ πῆρα ὡς τόσο κι' ἐτοιμαζόμουν νὰ ξανακλείσω τὴν πόρτα. Μὰ ὁ ξένος τὴν κράτησε μὲ τὸ πόδι του καὶ μοῦ εἶπε ἀπότομα:

— Μιὰ ὑπογραφή!

Ἐπρεπε νὰ ὑπογράψω! Ποῦ νὰ τὸ ξέρω! Ἦταν τὸ πρῶτο τηλεγράφημα ποὺ παραλάβαινα.

— Ποιὸς εἶναι, Δανιήλ; φώναξε ὁ πατέρας, κι' ἡ φωνή του φαινόταν καθαρά πὼς ἔτρεμε.

Ἐγὼ ἀποκρίθηκα:

— Τίποτα! Ἐνας φτωχός...

Ἐκαμα νόημα στὸν ξένο νὰ περιμένει, ἔτρεξα στὴν κάμαρά μου, βούτηξα τὴν πέννα μου στὸ μελάνι καὶ γύρισα.

— Ὑπογράψτε δῶ! μοῦ εἶπε.

Ὁ Πιτσιρικός ὑπόγραψε στὸ μισοσκόταδο, ἐνῶ τὰ χέρια του ἔτρεμαν. Ὑστερα ἔκρυψε τὸ τηλεγράφημα μέσα στὴ μπλούζα του καὶ γύρισε.

Ναί, τὸ κρυψα, γιατί τῷ ξέρα ὅτι ἐρχόταν νὰ μᾶς ἀναγγεῖλει κάτι τρομερό. Κι' ἔταν θὰ τ' ἀνοίγα, δὲν θὰ μαθαίνα τίποτα νέο, γιατί ἀπὸ πρὶν μάντευα τὸ περιεχόμενό του.

— Ζητιάνος ἦταν; ρώτησε ὁ πατέρας κοιτάζοντάς με στὰ μάτια.

Κι' ἐγὼ ἀποκρίθηκα, χωρὶς νὰ κοκκινήσω: — Ναί, ζητιάνος ἦταν.

Καὶ κάθησα πάλι στὸ παράθυρό μου, γιὰ νὰ μὴν ὑποψιαστῇ τίποτα.

Ἐμείνα ἐκεῖ ἀσάλευτος κι' ἀμίλητος, σφίγγοντας αὐτὸ τὸ χαρτί ποὺ μοῦκαίγε τὸ στήθος. Τοῦ κάκου πολεμοῦσα νὰ δώσω θάρρος στὸν ἑαυτὸ μου κι' ἔλεγα: «Ποῦ ξέρεις; Μπορεῖ νὰ λέει ὅτι,

ἔγινε καλὰ!» Στὸ βάθος, τὸ αἰσθανόμουν πὼς ἡ ἀλήθεια ἦταν κακή, πὼς τὸ χαρτί δὲν ἔλεγε ὅτι ἔγινε καλὰ!

Τέλος, βγήκα ἀπὸ τὴν τραπεζαρία, τάχα ἀφηρημένος, κι' ἔταν βρέθηκα στὴν κάμαρά μου, ἀναψα τὴ λάμπα βιαστικά κι' ἀνοίξα μὲ τρεμάμενα χέρια τὸ χαρτί. Ἀ, τί δάκρυα ἔχουσα πάνω σ' αὐτὸ τὸ χαρτί τοῦ θανάτου!... Δέκα φορές τὸ διάβασα, ἐλπίζοντας πάντα, ὅτι θὰ εἶχα γελαστῇ. Μὰ ὅσο κι' ἂν τὸ γύριζα ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, οἱ λέξεις του ἔμειναν οἱ ἴδιες:

«Πέθανε. Προσευχηθῆτε γι' αὐτόν». Δὲν ξέρω ἀκριβῶς πόσην ὥρα ἔμεινα ἐκεῖ ὀρθιος, κλαίγοντας πάνω στὸ χαρτί αὐτό. Θυμοῦμαι μόνο, ὅτι πρὶν φύγω ἀπὸ τὴν κάμαρά μου, νύφτηκα πολλές φορές, γιατί τὰ μάτια μου μ' ἔτσουσαν.

Καὶ τώρα τί θάκανα; Πὼς θάλεγα στὸν πατέρα αὐτὸ ποὺ ἔπρεπε ἀργὰ ἢ γρήγορα νὰ μάθει; Τί ἀνοήσια ποὺ εἶχα κάμει! Τοῦλάχιστο, ἂν τοῦ τὴν πηγαίνα ἀμέσως, θὰ τ' ἀνοίγαμε καὶ θὰ τὸ διαβάσαμε μαζί. Τώρα, ἔπρεπε νὰ τὸ πῶ.

Ὅσο πλῆσιάζα στὸ τραπέζι καὶ κάθησα στὸ πλάι τοῦ κ. Ἐσσέτ. Ὁ καίμενος ὁ πατέρας εἶχε κλείσει τὰ βιβλία του καὶ καθόταν τώρα καὶ πείραζε μὲ τὴν πέννα του τὰ μυστάκια τοῦ γάτου μας. Σφιγγόταν ἡ καρδιά μου ποὺ τὸν ἔδλεπα νὰ διασκεδάζει ἔτσι.

Καὶ καθὼς τὸν κοίταζα ἔτσι συλλογισμένος, μὲ τὸ τηλεγράφημα στὸ χέρι, ὁ κ. Ἐσσέτ σήκωσε τὸ κεφάλι. Τὰ βλέμματά μας συναντήθηκαν, καὶ μὲ τὴν πρώτη ματιά, ὁ πατέρας κατάλαβε τὴν ἀλήθεια, γιατί ἀμέσως μὲ ρώτησε μὲ μιὰ φωνή ποὺ μοῦ ράγισε τὴν καρδιά:

— Πέθανε;...

Τὸ χαρτί γλύστρησε ἀπ' τὰ χέρια μου κι' ἔπεσα μὲ λυγμούς στὴν ἀγκαλιά του. Κλάψαμε ἔτσι μαζί πολλήν ὥρα, ἐνῶ ὁ γάτος στὰ πόδια μας ἔπαιζε μὲ τὸ ἀπαίσιο τηλεγράφημα...

Πᾶνε τόσα χρόνια ἀπὸ τότε. Μὰ καὶ σήμερ' ἀκόμα, πιστέψτε με, κάθε φορὰ ποὺ λαβαίνω τηλεγράφημα, πάντα τ' ἀνοίγω μὲ μιὰν ἀνατριχίλα. Μοῦ φαίνεται πὼς θὰ διαβάσω «πέθανε» καὶ πὼς πρέπει «νὰ προσευχηθῶ γι' αὐτόν»...

Δ'.

Τὸ κόκκινο τετράδιο

Ὅταν γύρισε ἡ κυρία Ἐσσέτ ἀπὸ τὸ Λυόν, μετὰ τὴν κηδεία τοῦ γιοῦ της, στὸ πρόσωπό της ἦταν μιὰ βαθεῖα ρυτίδα, ὅμοια μὲ τὴν ρυτίδα ποὺ ἔδλεπα στὸ εἰκόνημα μιᾶς θλιμμένης Παναγίας, τῆς Παναγίας τοῦ Πόνου.

Καίμενη μητερούλα! Ἀπὸ τότε δὲ γέλασε πιά τ' ἀχειλί της. Τὸ πρόσωπό της ἦταν πάντα θλιμμένο, τὰ φορέματά της πάντα μαύρα. Φόρεσε βαρὺ πένθος καὶ στὰ ρούχα της καὶ στὴν καρδιά της, καὶ δὲν τὸ ἔβγαλε πιά. Μᾶς ἔκο-

φαν καὶ μᾶς δυὸ μαύρα κοστούμια, κι' ἡ ζωὴ ξανάρχιζε ἡσυχὴ καὶ πιδὸ θλίβε-ρή ἀπὸ πρὶν.

Κάμποσο καιρὸ ἀργότερα, ἓνα βράδυ, εἶδα ξαφνισμένους τὸ Ζᾶκ, νὰ μπαίνει στὸ δωμάτιό μου πρὶν πέσω νὰ κοιμηθῶ, νὰ κλείνει προσεχτικά τὴν πόρτα καὶ νὰ μὲ πλησιάζει μὲ μυστηριώδη ἐπισημότητα.

Πρέπει νὰ σᾶς πῶ, ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ γύρισε ἀπ' τὸ τελευταῖο του ταξίδι, κάποια μεταβολὴ εἶχε γίνει στὸ φίλο μας τὸ Ζᾶκ. Πρῶτα-πρῶτα (αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ πιστέψετε) δὲν ἔκλαιγε πιά. Ὑστερα ἡ μανία του νὰ κολλᾷ χαρτόνια τοῦχε περάσει λιγάκι. Βέβαια δὲν ἔλειπαν καὶ τώρα ἀπ' τὴ φωτιά τὰ δοχεῖα. Ἀλλὰ τώρα, ἂν μοῦ χρειάζεταν χαρτοφύλακας, ἔπρεπε νὰ τὸν παρακαλέσω γονατιστὸς γιὰ νὰ τὸν καταφέρω. Πᾶει πιά ἡ παλιά προθυμία γιὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτό!

Στὸ σπίτι δὲν παρατήρησαν τὴ μεταβολή. Ἐγὼ ὅμως τόδλεπα καθαρά, ὅτι ὁ Ζᾶκ ἄλλαξε. Κάμποσες φορές τὸν πέτυχα στὸ γραφεῖο νὰ σεργιανᾷ μόνος του καὶ νὰ χειρονομεῖ, μιλώντας δυνατὰ! Τὴ νύχτα καταλάβαινα πὼς δὲν κοιμόταν, γιατί τὸν ἀκούγα νὰ πηδᾷ ἔαφνικὰ ἀπὸ τὸ κρεβάτι του καὶ νὰ τρέχει μέσα στὸ δωμάτιό του. Ἀρχίζα νὰ φοβάμαι. Θεέ μου, θὰ τρελλαινόταν ἄραγε ὁ Ζᾶκ;

Ὁ ἴδιος φόβος μ' ἔπιασε ἔταν τὸν εἶδα νὰ κλειδώνει προσεχτικά τὴν πόρτα τῆς κάμαράς μας, κι' ἀρχισα νὰ τρέμω στ' ἀλήθεια. Ἀλλὰ ὁ Ζᾶκ δὲν κατάλαβε τίποτα. Μοῦπιασε σοδαρά τὸ χέρι καὶ μοῦ εἶπε:

— Δανιήλ, θὰ σοῦ ἐμπιστευθῶ κάτι, ἀλλὰ νὰ μοῦ ἐρκιστεῖς πὼς δὲ θὰ τὸ πεις πούθενά.

Ἀμέσως ἤσυχασα. Τὸ παιδί δὲν ἦταν καθόλου τρελλό.

— Σοῦ τὸρκίζομαι, Ζᾶκ, εἶπα.

— Λοιπόν, ξέρεις;... Κάνω ἓνα ποίημα, ἓνα μεγάλο ποίημα.

— Ποίημα, εἰς Ζᾶκ! Τί λές;

Ἀντί ν' ἀπαντήσῃ, ὁ Ζᾶκ ἔβγαλε ἀπὸ τὴ μπλούζα του ἓνα πελώριο κόκκινο τετράδιο, ποὺ τὸχε δέσει μόνος του φυσικά μὲ χαρτόνι κι' εἶχε γράψει στὸ ξώφυλλο μὲ τὰ καλύτερα γράμματα ποὺ μπορούσε:

«Θρησκεία! Θρησκεία!

Ποίημα εἰς δώδεκα ἄσματα

ὕπὸ Ἐσσέτ (Ἰακώβου).»

Δώδεκα ἄσματα!... Φαντασθῆτε, ὁ Ζᾶκ, ἓνα παιδί δεκατριῶν χρόνων, ὁ Ζᾶκ ὁ κλαψιάρης, μὲ τὶς κόλλες, νὰ γράφει ποίημα σὲ δώδεκα ἄσματα!

Κι' ὅλοι τὸν ἔστελναν μὲ τὸ πανέρι στὰ ψώνια καὶ τοῦλεγαν ὁλοένα «Ζᾶκ, εἰσαι γάϊδαρος!» Καὶ ποῦ νὰ ξέφαν!

Ὅσο ὅσο χρωστῶ νὰ πῶ, ὅτι τὸ μεγάλο αὐτὸ ποίημα δὲν ἦταν τελειωμένο. Ἀλλὰ, βλέπετε, σ' αὐτὰ τὰ πράγματα

ἀρχὴ τὸ ἦμισυ τοῦ παντός» καθὼς λένε, καὶ ἀρκεῖ ποὺ ὁ Ζᾶκ εἶχε βρεῖ τὴν ἀρχή. Τ' ἄλλα ἦταν «ζήτημα χρόνου».

«Χρόνος» ὅμως ἐπέρασε πολλὸς καὶ τὸ ποίημα δὲν προχωροῦσε. Ὡς ποὺ τὸ καλὸ παιδί ἀπελπίστηκε πιά καὶ ξεπροβόδισε τὴ Μοῦσα του μὲ τὸ καλὸ. Τ' ἄφρισε ὅλα καὶ ξανάπιασε τὰ δοχεῖα του μὲ τὶς κόλλες. Μοῦ χάρισε καὶ τὸ τετράδιο καὶ μοῦ εἶπε:

— Στὸ χαρίζω, γράψε μέσα ὅ,τι θέλεις!

Καὶ ξέρετε τί ἔγραψα ἐγὼ; Τὰ ποιήματα τὰ δικά μου, φυσικά! Γιατί κι' ὁ Πιτσιρικός ἦταν ποιητής: εἶχε κολλήσει ἀπὸ τὸ Ζᾶκ...

Ἀς πηδῇ σουμε τώρα μιὰ ἐποχή, ποὺ ἡ ζωὴ μας πέρασε χωρὶς κανένα σπουδαῖο γεγονός κι' ἄς ἐρθοῦμε στὰ 18...

Τὸ χρόνο αὐτό, ὁ Πιτσιρικός τελειώνει τὰ φιλοσοφικά του μαθήματα. Εἶναι τώρα ἓνας νεανίας, ποὺ παίρνει στὰ σοβαρὰ τὸν ἑαυτό του γιὰ φιλόσοφο καὶ γιὰ ποιητή. Εἶναι ὅμως πάντα δυὸ πιθανές καὶ δὲν ἔχει ἀκόμη βγάλει καθόλου μουσάκι.

Ἐνα πρῶτ' λοιπόν, καθὼς ὁ μεγάλος φιλόσοφος Πιτσιρικός ἐτοιμαζόταν νὰ πάει στὸ σχολεῖο, ὁ κ. Ἐσσέτ τὸν φώναξε στὸ γραφεῖο καὶ εὐθὺς μόλις μπήκε, τοῦ εἶπε μὲ τὴ βαρεῖα φωνή του:

— Δανιήλ, πέταξέ τα τὰ βιβλία. Δὲ θὰ ξαναπᾶς πιά στὸ κολλέγιο.

Κι' ὁ κ. Ἐσσέτ ἀρχισε νὰ βηματίζει ἀμίλητος. Φαινόταν συγκινημένος, τὸ ἴδιο κι' ὁ Πιτσιρικός... Σὲ κάμποση ὥρα ὁ κ. Ἐσσέτ εἶπε πάλι:

— Παιδί μου, ἔχω νὰ σοῦ πῶ κάτι δυσάρεστο, πολὺ δυσάρεστο. Πρέπει νὰ χωριστοῦμε ὅλοι γιὰ κάμποσο καιρὸ, πρέπει νὰ σκορπίσουμε.

Ἐδῶ ἓνας λυγμός ἀκούστηκε πίσω ἀπὸ τὴν μισοκλεισμένη πόρτα.

— Ζᾶκ, εἰσαι γάϊδαρος! βροντοφώνησε ὀργισμένος ὁ κ. Ἐσσέτ, κι' ὕστερα ἔξακολούθησε:

— Ὅταν ἦρθαμε πρὶν ἀπὸ ὀχτὼ χρόνα στὸ Λυόν, κατεστραμμένοι ἀπ' τὴν ἑπανάσταση, εἶχα τὴν ἐλπίδα νὰ ξαναπιάξω περιουσία μὲ τὴ δουλειά μου. Ἀλλὰ ὁ διάβολος ἔβαλε τὴν οὐρά του καὶ ἔχω χωθεῖ ὡς τὸ λαιμὸ στὰ χρέη. Δὲν ἔχουμε πιά παρὰ νὰ πουλήσουμε ὅ,τι μᾶς ἀπομένει καὶ νὰ σκορπιστοῦμε, γιὰ νὰ βγάλει καθέννας τὸ ψωμί του ὅπως μπορεῖ. Ἐτσι ἤθελε ὁ Θεός! Εὐτυχῶς, ποὺ εἴμαστε ὅλοι μεγάλοι τώρα πιά.

Νέος λυγμός τοῦ ἄόρατου Ζᾶκ ἀκούστηκε. Ἀλλὰ ὁ κ. Ἐσσέτ ἦταν τόσο συγκινημένος τώρα, ὥστε δὲ θύμωσε. Ἐκαμε μονάχα νόημα στὸ Δανιήλ νὰ κλείσῃ τὴν πόρτα καὶ συνέχισε:

— Νὰ πὼς τὰ κανόνισα: ἡ μητέρα σου θὰ πάει στὸν ἀδερφό της, τὸ θεῖο Μπατίστα. Ὁ Ζᾶκ θὰ μείνει στὸ Λυόν.

Τοῦ βρήκα μιὰ θεσοῦλα στὸ Ἐνεχυροδανειστήριο. Ἐγὼ θὰ κάνω παραγγελιοδοχικὰ ταξίδια γιὰ λογαριασμὸ τῆς Ἐταιρίας Οἴνων. Ὅσο γιὰ σένα, μικρέ μου, πρέπει καὶ σὺ νὰ βγάλεις τὸ ψωμί σου. Στὴν ὥρα ἀπάνω, ἔλαβα ἓνα γράμμα ἀπὸ τὸν φίλο μας τὸν καθηγητή, ποὺ προτείνει γιὰ σένα μιὰ θέση ἐπιμελητοῦ. Πᾶρε καὶ διάβασε!

Ὁ Πιτσιρικός πῆρε τὸ γράμμα.

— Καθὼς βλέπω, εἶπε ἀφοῦ τὸ διάβασε, δὲν πρέπει νὰ χάνω καιρὸ.

— Αὐριο πρέπει νὰ φύγεις.

— Καλὰ. Θὰ φύγω αὐριο.

Κι' ὁ Πιτσιρικός δίπλωσε πάλι τὸ γράμμα καὶ τῶδωσε στὸν πατέρα του μὲ ὅλη του τὴν προθυμία. Ἦξερε βλέπετε νὰ φιλοσοφεῖ ὁ Πιτσιρικός!

Τώρα μπήκε κι' ἡ κυρία Ἐσσέτ κι' ἀπὸ πίσω τῆς δειλὰ-δειλὰ κι' ὁ Ζᾶκ... Πλησίασαν κι' οἱ δυὸ τὸν Πιτσιρικό χωρὶς νὰ ποῦν λέξη.

— Ἐτοιμάστε τὴ βαλίτσα του! εἶπε ἀπότομα ὁ κ. Ἐσσέτ. Φεύγει αὐριο πρῶτ' μὲ τὸ πλοῖο.

Τ' ἄλλο πρῶτ', ὅλη ἡ οἰκογένεια συνόδεψε τὸν Πιτσιρικό ὡς τὸ βαπόρι. Ἀπίστευτη σύμπτωση! Ἦταν τὸ ἴδιο βαπόρι ποὺ εἶχε φέρει τὴν οἰκογένεια στὸ Λυόν. Βρήκαμε τὸν πλοίαρχο, γνωριστήκαμε. Θυμηθήκαμε τὴν ὀμπρέλλα τῆς Ἀννούς, τὸν παπαγάλο τοῦ Ροδινώνα, καὶ οἱ ἀναμνήσεις αὐτὲς φαῖδρυναν κάπως τὸν θλιβερό χωρισμό μας.

Ἐαφνικὰ χύπησε ἡ καμπάνα. Ἐπρεπε νὰ φύγουν οἱ ἄλλοι.

Ὁ Πιτσιρικός στάθηκε νὰ τὸν φιλήσουν ὅλοι καὶ πέρασε τὴ γέφυρα τοῦ πλοίου.

— Νὰ εἶσαι σοδαρός, τοῦ φώναξε ὁ πατέρας.

— Νὰ μὴν ἀρρωστήσεις, τοῦ εἶπε ἡ κυρία Ἐσσέτ.

Κάτι ἤθελε νὰ τοῦ πῇ κι' ὁ Ζᾶκ, ἀλλὰ δὲ μπόρεσε. Ἐκλαίγε ὁ καίμενος.

Ὁ Πιτσιρικός δὲν ἔκλεγε. Οἱ φιλόσοφοι πρέπει νὰ διατηροῦν τὴν ἀταραξία τους. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς ξέρεῖ ἂν δὲ θάδινε ὅλο του τὸ αἷμα, γιὰ τὰ ἀγαπημένα αὐτὰ πρόσωπα ποὺ ἀφινε πίσω του. Ἦταν κι' ἡ χαρὰ τοῦ ταξιδίου, κι' ἡ χαρὰ νὰ νοιώθει πὼς ἦταν ἄντρας πιά, — κι' ὅλ' αὐτὰ τὸν παρηγοροῦσαν.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΠΙΔΕΣ

Τὰ σύννεφα ἀρμενίζουνε στὴ δύση καθὼς τὰ πόρταδο κυλᾷ νοχελικά, τραγοῦδια μύρια μαγικά ξεχύνονται στὴ φύση.

Καὶ ἡ φτωχὴ καρδοῦλα μου λές πιάνει κάποια νὰ νοιώθῃ μέσα της χαρὰ, πάλι μ' ἐλπιδες λαχταρᾷ κι' ὄνειρα ὥρατα κάνει.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΕΥΚΑΣ

Θέλετε νὰ μάθετε γιατί ἡ λεύκα τρέμει ἀκόμα καὶ ἔταν καθόλου δὲν φυσᾷ καὶ τᾶλλα δένδρα τοῦ δάσους μὲ τὰ πυκνὰ κλαδιά ἡσυχάζουνε, σκορπώντας δροσερὴ σκιά; Ἀκούστε τὴν ἱστορία της:

Τὴν ὥρα ποὺ ὁ Κύριός μας κρεμόταν στὸ σταυρό, ἓνας ἱερός φόβος τάραιξε ὅλη τὴ φύση, ὁ ἥλιος τυλίχτηκε σὲ πέπλο πένθιμο, ὁ ἄνθρωπος τρομαγμένος, βουδός, περίμενε νὰ περάσῃ τὸ ἀπροσδόκητο ποὺ ποτὲ δὲν εἶχε ξαναῖδε! φοβισμένα κρύφθηκαν τὰ ζῶα στὸ δάσος· οὔτε τριζόνι ἀκούονταν, οὔτε μύγας βόμβισμα, οὔτε πουλιοῦ τιτίδισμα. Παντοῦ σιωπὴ, ἡσυχία, πένθος. Μονάχα τὰ λουλούδια, οἱ θάμνοι, τὰ δέντρα, μουρμούριζαν· διηγόνταν στὴ γλῶσσα τους τὸ μεγάλο μυστήριο. Οἱ ἀψήλοι κέδροι τοῦ Λιβάνου ἔστελναν στὸν ἄερα τὸ μουρμούρισμά τους σὰ μιὰ πένθιμη, βαθύφωνη, ὑπόκωφη χορωδία· βαθὺ πράσινο, σκοτεινὸ σὰν τὴ νύχτα τύλιγε τὸ δάσος.

— Ἀχ, πάει πιά, σιγοφιθύρισε ἡ ἱτιά ἡ «κλαίουσα», καὶ βύθισε βαθεῖα τὰ κλαδιά της στὸν ποταμὸ.

Κι' ἔταν ὁ γεωργὸς διάδθηκε στὰμπέλι, εἶδε πὼς τὸ κλίμα ἔκλαιγε, γι' αὐτὸ ἔταν ὠρίμασε ὁ καρπὸς καὶ τραδήχτηκε ὁ μούστος, τόνόμασε «δάκρυ τοῦ Χριστοῦ».

Ἐξάφνα στὸ Γολγοθᾶ σηκώθηκε ἓνα γλυκὸ ἀεράκι. Τῶστελνε ἡ βιόλα νὰ δροσίση τὸ πογεμένο παιδί τοῦ Θεοῦ· κι' ἡ Ἴρις — ὁ μυρωδάτος μαδὺς κρίνος, — εἶπε στὸ κυπαρίσσι:

— Ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θὰ νύ-θῶ πένθιμα.

— Κι' ἐγὼ, ἀπάντησε ἐκεῖνο, θὰ κοιμήθῃ κατὰ στοὺς τάφους, γιὰ μνημόσυνο αὐτῆς τῆς ὥρας.

Ἐαφνοῦ ἀκούσθηκε ἓνας βαθὺς στεναγμός καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου Ἀσταρῶθ κατέβηκε κοντὰ στὸ σταυρό· κι' ἔταν ἀντήχησαν τὰ θεῖα λόγια «Θεέ μου, Θεέ μου, γιατί μ' ἐγκατέλιπες,» ὅλα τὰ δέντρα, ὅλα τὰ κλαδιά, ὅλα τὰ φύλλα ἄρχισαν νὰ τρέμουν. Μόνο ἡ λεύκα, ἓνα περήφανο, ψηλὸ, κρῦο δέντρο, στάθηκε ἀλύγιστο στὸ Γολγοθᾶ.

— Τί μᾶς νοιάζει, εἶπε, γιὰ τὸν πόνο του; Ἐμεῖς τὰ δέντρα εἴμαστε ἀθάνα· δὲν ἀμαρτήσαμε.

Ὁ Ἀσταρῶθ ὅμως, ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου, πῆρε τὸ μαῦρο πιατάκι μὲ τὸ αἷμα τοῦ Κυρίου καὶ τῶχουσε στὴ ρίζα τοῦ περήφανου δέντρου. Τραντάχτηκε κεῖνο. Τὰ φύλλα του χαμήλωσαν καὶ ποτὲ πιά δὲ βρήκαν ἡσυχία τὰ κλαδιά του. Ὡς σήμερα τρέμει ἡ λεύκα «ἡ τρέμουσα»...

(Ἀπ' τὸ Γερμανικὸ)

TINA

EDGARD POE

Ο ΚΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ

ή ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

— Συνέχεια από το προηγ. και τέλος —

«Με τη βοήθεια λοιπόν μιας μικρής πυξίδας, που δεν μου λείπει από την τσέπη, διεύθυνα το τηλεσκοπίο μου προς εκείνο το σημείο του ορίζοντα κι' άρχισα να το κουνώ από τ' άπάνω προς τα κάτω κι' από τα κάτω προς τ' άπάνω, ώσπου παρατήρησα μια στρογγυλή τρύπα στο φύλλωμα ενός μεγάλου δέντρου, που ήταν πολύ πιά ψηλό απ' όλα τα γύρω του όρατά. Στο κέντρο ακριβώς αυτής της τρύπας υπήρχ' έν' άσπρο σημάδι, που στην άρχή δεν μπόρεσα να διακρίνω τί ήταν. Άφου όμως άνεδοκασά τέδασα τους σωλήνες και συναρμολόγησα έτσι καταλληλότερα τους φακούς του τηλεσκοπίου μου, είδα καθαρά πώς ήταν έν' ανθρώπινο κρανίο.

«Νά κι' ή νεκροκεφαλή του κρυπτογραφήματος! Από τη στιγμή αυτή μπορούσα να θεωρώ το γρίφο τέλεια λυμένον. Οι φράσεις, πραγματικώς, κύριο στέλεχος, εβδομος κλάδος προς τανατολικά, προσδιόριζαν τη θέση του κρανίου άπάνω στο δέντρο, κι' όσο για

το **ρίξε από το άριστερό μάτι της νεκροκεφαλής**, ήταν για μένα το ίδιο καθαρό: Άφου ο λόγος ήταν για θησαυρό θαμμένο στη γή, επρόκειτο φυσικά να βρεθίη το μέρος όπου έπρεπε κανένας ν' ανασκάψη. Και το κρυπτογράφημα έλεγε πώς έφτανε να ρίξη μια βολίδα, δηλαδή μια μετάλλινη σφαίρα δεμένη με σπάγγο, από το άριστερό μάτι του κρανίου, κι' έπειτα να πάρη μια γραμμή μέλισσας, δηλαδή μια ευθεία γραμμή, από τον κορμό του δέντρου **διά της σφαίρας**, — που να περνά δηλαδή από το σημείο όπου έπεσε ή σφαίρα και να εκτείνεται πενήντα πόδια πέρα. Έκεί είχε χωθεί και, πιθανότατα, έμενε ακόμα χωμένος ο θησαυρός.

— Ωραία! φώναξα. «Ολ' αυτά τώρα μου φαίνονται απλούστατα, σαφέστατα και λογικότατα. Και τί έκαμες, άφου κατέβηκες από τον Πύργο του Επισκόπου;

— Έσήμεύσα με ακρίβεια το δέντρο, τη θέση του, το σχήμα του, και ξεκίνησα να γυρίσω στο σπίτι. Σήμεύσα, οτι

τι εύθους άμα σηκώθηκα από το **κάθισμα του Διαβόλου**, ή στρογγυλή τρύπα του φυλλώματος χάθηκε απ' τα μάτια μου και δεν μπόρεσα να την ξαναβρω απ' όπουδήποτε κι' αν γύρισα να κοιτάξω. Ώστε στην υπόθεση αυτή, το άριστούργημα να πούμε της έφευρετικότητας είναι το αναμφισβήτητο γεγονός, οτι ή τρύπα εκείνη δεν είναι ορατή παρ' από μια μόνο σκοπιά, δηλ. από το κοίλωμα της προεξοχής του βράχου. Με άλλους λόγους: έπρεπε να καθήση κανένας στο κάθισμα του Διαβόλου, για ν' ανακαλύψη την τρύπα, το κρανίο άπάνω στο δέντρο και κατόπι το θησαυρό.

«Στην εκδρομή μου αυτή στον Πύργο του Επισκόπου με συνόδευε κι' ο Δίας, που από οχτώ ήμέρες κατασκόπευε άγρυπνος όλα μου τα κινήματα, φροντίζοντας να μη μάφινη μονάχο σι' γμή. Άλλά την ακόλουθη μέρα, σηκώθηκα πολύ πρωί, και πριν ξυπνήση

ο μαύρος, κατάφερα να του το σκάσω. Ήθελα να ανακαλύψω το δέντρο μου και περιπλανήθηκα στίς έρημιές όλη την ήμέρα. Επιτέλους το βρήκα.

«Όταν γύρισα το βράδυ, ο Δίας ήταν τόσο άνησυχος και τόσο φουρκισμένος, που λίγο έλειψε να με δείρη. Τάλλα τα ξέρεις όπως κι' εγώ.

— Ναι... Και τώρα υποθέτω πως ή πρώτη μας ανασκαφή απέτυχε από το λάθος που έκαμε ο Δίας κι' αντί να ρίξη τον κάραβο από το άριστερό μάτι του κρανίου, τον έρριξε από το δεξί.

— Ακριβώς γι' αυτό. Από το λάθος επρόκυψε διαφορά τριών δακτύλων από το μέρος όπου έπεσε ο κάραβος ως τον κορμό του δέντρου. Φυσικά, αν ο θησαυρός ήταν θαμμένος στο μέρος αυτό, ή μικρή διαφορά θάταν άσημαντη. Άλλά το μέρος όπου θάπεφτε ο κάραβος, και το απέναντί του μέρος του κορμού, ήταν, βλέπεις, σημεία σπουδαία που προσδιόριζαν τη διεύθυνση της γραμμής, κι' ή μικρή διαφορά επόμενο ήταν ναυδάνη όσο ή γραμμή εκτεινόταν, και να γίνη σημαντική σε απόσταση πενήντα ποδών από το δέντρο. Ευτυχώς μάντεψα το λάθος, αλλιώςίτικα θά χάναμε τους κόπους μας.

— Έχεις δίκιο. Άλλά τώρα, — συχώρεσέ με, — θά ήθελα να μου εξηγήσης και κάτι άλλο. Γιατί είχες το παράξενο, το έκστατικό εκείνο ύφος, όταν ξεκινήσαμε για την επιχείρηση, και γιατί έκανες τους κύκλους εκείνους στον άέρα με τον κάραβο που ήταν δεμένος στην άκρη του σπάγγο; Μ' έκαμες να σε νομίσω τρελό. Και γιατί επέμενες να ριχτή από το μάτι του κρανίου το έντομο εκείνο, κι' όχι μια σφαίρα όποιαδήποτε;

— Ο Λέγκραν γέλασε αγαθότατα και μου αποκρίθηκε:

«Μεταχειρίσθηκα για βαρίδι τον κάραβο...» (Σελ. 367, στ. α'.)

— Οι υποψίες σας για την υγεία των φρενών μου, του Δία και προπάντων σί δικές σου, μου φάνηκαν προσβλητικές, και σ' έκαμα λίγο τον τρελό... για να σ' ετιμωρήσω. Για τον ίδιο λόγο μεταχειρίσθηκα για βαρίδι τον κάραβο, που άλλωστε είχε όλο το βάρος που χρειαζόταν.

— Όμολογώ οτι δεν ήταν τόσο άδικη ή μικρή αυτή εκδίκησή σου... Το μόνο που απομένει τώρα σκοτεινό είναι οί δυο σκελετοί που βρήκαμε στο λάκκο.

— Τι να σου πω γι' αυτούς! Δεν ξέ-

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Έθνικόν Άριστέιον Γραμμάτων και Τεχνών)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

με σκίτσα της δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

13. Ένα σημαντικό επεισόδιο στον περίπατό μας και στη ζωή μου

Σιγά-σιγά είχαμε φτάσει στην έξοχή.

Ο δρόμος ήταν σχεδόν έρημος... Κάπου-κάπου βλέπαμε κανένα διαβάτη, ή κανένα γαϊδούρι φορτωμένο λαχανικά, κανένα κάρρο ή άμάξι. Από τ' όνα μέρος του δρόμου εκείνου ήταν ίσια χωράφια, από τ' άλλο όμως ήταν γκρεμνός άρκετά απότομος, με πολύ στενά μονοπάτια. Μεγάλοι, άγκαθωτοί άθάνατοι σχημάτιζαν εδώ κι' εκεί φράχτες.

Άξαφνα, απ' αντίκρου, μακριά, είδαμε έν' άμάξι ναρχεται κατά μας με μια μεγάλη, τρελλή γρηγοράδα. Όρθιος εκείνος που οδηγούσε τ' άλογο, μάς φάνηκε πώς πολεμούσε να το κρατήση και δεν το κατόρθωνε. Σε λίγες στιγμές, που πλησίασε περισσότερο, είδαμε καθαρά την αγωνία του. τον τρόπο του, την άπελπισία του. Το άλογο είχε άφηνιάσει. Κι' εκείνος που ήταν μέσα στ' άμάξι, — έν' άμάξι μικρό, καροντισίνο, — κινδύνευε...

Μεσοκοπος άνθρωπος, και χοντρός λιγάκι, δεν μπορούσε βέβαια να πηδήση κάτω, όπως με κίνδυνο θά τόκανε άκόμα κι' ένα ευκίνητο παιδί. Το άφηνιασμένο άλογο έτρεχε σά στραβό. Και να σ' ένα μέρος, που ο δρόμος έκανε μια έλαφριά στροφή, αντί να στρίψη, να την ακολουθήση και τ' άλογο, εξακολουθούσε να τρέχη ίσια στον γκρεμνό! Λίγ' άκόμα, άλογο, άμάξι, επιβάτης, άνατριχιά-

ρω βέβαια περισσότερα από σένα. Υποθέτω, — και δυστυχώς δεν είναι τόσο παράλογη ή υπόθεσή μου, — οτι ο Κίδδ, για να θάψη το θησαυρό του, είχε άναγκη κι' από δυο βοηθούς. Στο τέλος αυτής της εργασίας, θά έκρινε, φαίνεται, καλό να εξαφανίση τους δυστυχημένους εκείνους που ήξεραν το μυστικό του. Θά έφτασαν ίσως δυο άξινιές στα κεφάλια τους: μπορεί όμως να χρειάστηκαν και περισσότερες.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ «ΚΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΥ»

Μεταφρ. Έμ. Ρ. και Γρ. Ξ.

ζω που το θυμάμαι, — θά γκρεμιζόταν!

Από τ' άλλο μέρος έμεις, τραδηχητάκαμε στην άκρη-άκρη, μα ήταν περιττό, γιατί τ' άμάξι δεν έρχόταν πιά κατ' άπάνω μας. Έτρεχε ίσια να γκρεμιστή. Κι' ο άγθρωπος που τ' οδηγούσε, — δηλαδή που δεν μπορούσε πιά να το οδηγή, —

φώναζε τώρα σά να ζητούσε βοήθεια...

Είχα ιδεί στο χωριό μου άλογο ν' άφηνιάζουν, κι' ήξερα πώς ένα παρα-

μικρό πράγμα φτάνει καμμιά φορά να τα σταματήση, όταν βέβαια βρεθίη κάποιος που νάχη το θάρρος ν' άψηφήση τον κίνδυνο και να σταθί μπροστά...

«Ε, το θάρρος αυτό, τη στιγμή εκείνη που έδλεπα να κινδυνεύη ή ζωή ενός ανθρώπου, το βρήκα εγώ. Άρπαξα από χάμω ένα φρέσκο καλάμι με πράσινα φύλλα, που κατ' καλή τύχη βρέθηκε κει, κι' έτρεξα μπροστά στο άλογο, φωνάζοντας και κουνώντας με δύ-

ναμη το καλάμι. Μια στιγμή ένόμισα πως θά με συνεπάρει και μένα... Μα όχι! Τάλογο ξαφνιασθήκε, σήκωσε το κεφάλι, έκαμε πίσω, σταμάτησε. Και με το τίναγμα του άμαξιού στο άπότομο αυτό σταμάτισμα, ο άνθρωπος που τ' οδηγούσε, πετάχτηκε έξω, — μα τουλάχιστο έπεσε στο δρόμο, όχι στον γκρεμνό.

Τρέξαμε όλοι κοντά του να τον βοηθήσουμε να σηκωθί, να ίδουμε μήν έπαθε τίποτα.

«Όχι, τίποτα... μικρά πράγματα... Μπόρεσε να σηκωθί... Και το πρώτο που έκαμε μόλις σηκώθηκε, ήταν να με χτυπήση στους ώμους με τα δυο του χέρια και σχεδόν να μάγκαλιάση.

— Μπράβο, μικρέ μου! μου είπε, κοιτάζοντάς με στα μάτια. Καλά το σκέφτηκες!... Και τόκανε γρήγορα κι' άφοβα. Το ξέρεις λοιπόν πώς μου έσωσε τη ζωή!...

Τον κοιτάξα κι' εγώ. Ήταν ένας κύριος ως σαρανταπέντε χρονών, πολύ ευγενικός, πολύ καλοντυμένος, και βέβαια τάμάξι εκείνο θάταν δικό του. Τα μάτια του, ζωηρά και μαύρα, με κοιτάζαν τόσο γλυκά, που άμέσως μου γέννησαν μια μεγάλη έμπιστοσύνη. Κάτι με τράβηξε προς αυτόν τον άγνωστο. Και χωρίς τα καλά λόγια που μου έλεγε τη στιγμή εκείνη, μου φαίνεται πως το ίδιο θά τον συμπαθούσα.

Δεν μπορούσα όμως να του

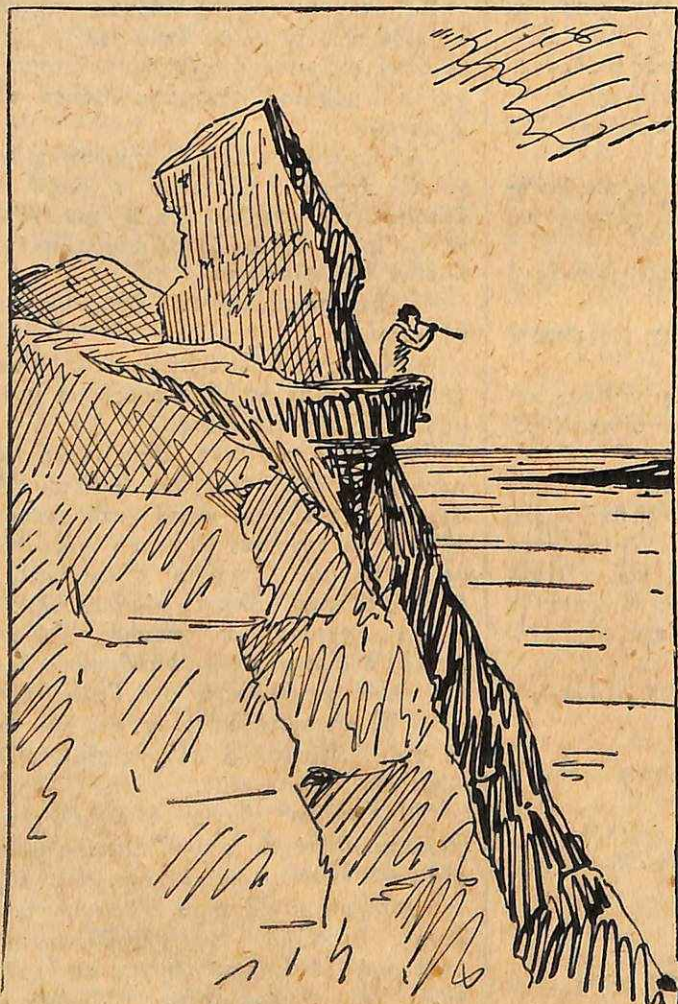
πω λέξη. Και μόνο σά με ρώτησε πώς με λένε, από που είμαι και τί κάνω, του είπα τ' όνομά μου — Δήμης Μυλωνάς, — και τ' όνομα του χωριού μου, και του δείξα τα παιδιά και το σκύλο, λέγοντας πως έπαιζα και τραγουδούσα μαζί τους στο θέατρο του κυρίου Πανάγαρη.

«Α, ποτέ δε θά ξεχάσω το χαμόγελο που φώτισε το πρόσωπο του ανθρώπου εκείνου

όταν άκουσε αυτά τα λόγια, κι' έρριξε από μια ματιά στη Νίνα, το Φάνη και το Μαυρούχο! Έβγαλε τότε να μου δώση ένα εκατοστάρικο. Δεν ήθελα να το πάρω. Άλλά εκείνος μου τόβαλε ο ίδιος στην τσέπη και μου είπε:

— Πάρ' το, παιδί μου, να το στείλεις στο χωριό!

Μόνο αυτός ο λόγος μ' έκαμε να το κρατήσω και να πω απ' την καρδιά μου ένα ευχαριστώ...

«Ένα καλό γυαλί, στο κάθισμα του Διαβόλου...» (Σελ. 355, στ. α'.)

Ἀπὸ τὰ λεφτά ἐκεῖνα θ' ἀγόραζα δῶρα γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ τὰ ρέστα θὰ τᾶστελνα τῆς ψυχομάννας μου, ὅπως μιὰ φορὰ ἔστειλε τῆς θεῖας τοῦ ὁ Φάνης. Ἀπὸ καιρὸ εἶχ' αὐτὴ τὴν ἐπιθυμία. Ὁ κύριος χάριδεψε τ' ἀλογό του ποὺ ἦταν πιά ἡσυχο κι' ὑποτακτικό, κοίταξε μὴν εἶχε πάθει καμμιὰ βλάβη τ' ἀμαξάκι, — ὅχι, κι' αὐτὸ ἦταν γερό καὶ καλοκαμωμένο σὰν ἐκείνον, — μούσφιζε τὸ χέρι, χαιρέτησε μ' ἕνα νεύμα τὴ Νίνα καὶ τὸ Φάνη, ἀνέβηκε στὴ θέση του, πῆρε τὰ γκέμια καὶ ξεκίνησε ταχτικά.

— Γειά σας, παιδιά! Εὐχαριστῶ! μὰς φώναζε ἄλλη μιὰ φορά.

Σταθήκαμε ὥς που χάθηκε τ' ἀμαξάκι στὸν κατήφορο, κι' ἐξακολουθήσαμε τὸν περίπατό μας.

— Τί καλὸς κύριος! εἶπε πρώτη ἡ Νίνα. Μπράβο, Δήμη, ποὺ στάθηκες ἄξιος νὰ τὸν γλυτώσης. Γιὰ φαντάσου νᾶπεφτε ὁ καϊνένιος στὸν γκρεμό!

— Ποιὸς νᾶναι ἄραγε; εἶπε ὕστερα ὁ Φάνης. Ἐνός μου φάνηκε. Δὲ μιλοῦσε σὰν Κορφιάτης, ἀλήθεια;

Ἀλήθεια, ὅσους Κερκυραίους εἶχαμε ἀκούσει, μιλοῦσαν μ' ἄλλη προφορά. Μὰ οὔτε σὰ Μωραΐτης μοῦ φάνηκε νὰ μιλά ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος. Ἐνός βέβαια. Κι' ἴσως θὰ καθόταν στὴν ἐξοχή, γιατί ὅσον καιρὸ μείνανε κατόπιν στὴν Κέρκυρα, δὲν τὸν ξαναείδαμε ποτέ.

Μὰ ἐγὼ ἤθελα, ποθοῦσα νὰ τὸν ξαναῖδω! Τὰ μαῦρα του μάτια, ὅπως μὲ κοίταζαν τὴ στιγμή ποὺ μὲ κρατοῦσε ἀγκαλιαστὰ ἀπ' τοὺς ὤμους, μοῦ εἶχαν ἐντυπωθεῖ βαθειά. Ποτὲ δὲ θὰ τὰ ξεχνούσα... Ἀχ, καὶ ποὺ νᾶξερα ποιὸς ἦταν ὁ ἄγνωστος ἐκεῖνος!...

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Γ' ΜΕΡΟΥΣ

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ο ΜΠΕΝΑΚΗΣ

Ἀγαπητοί μου,

ΤΗΝ ἄλλη φορὰ, ρώτησα ἂν μερικοὶ ἀπὸ σᾶς σκοπεύουν νὰ γίνουν γιατροί, γιατί εἶχα νὰ τοὺς πῶ κάτι... Σήμερα πρέπει νὰ ρωτήσω: μήπως μερικοὶ ἄλλοι σκοπεύουν νὰ γίνουν... ἑκατομμυριοῦχοι. Γιατί καὶ σ' αὐτοὺς ἔχω κάτι νὰ πῶ: Ἡ Μπενάκης, ἡ τίποτα! — Δὲν ἐννοῶ μὲ τοῦτο πῶς πρέπει νὰ κάμουν τὰ ἑκατομμύριά του ἢ νὰ μείνουν καλύτερα φτωχοί. Ὁχι. Καὶ μὲ λιγότερα, πολὺ λιγότερα ἀπὸ τὰ ἑκατομμύρια ποὺ εἶχε ὁ Μπενάκης, θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τοῦ μοιάσει. Φάνει νὰ κοίταξε πῶς μεταχειρίζονταν τὸν πλοῦτο τοῦ ὁ ζάπλουτος αὐτός. Γιατί υπάρχουν στὸν κόσμο ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν καὶ περισσότερα ἑκατομμύρια ἀπ' ὅσα εἶχε ὁ Μπενάκης, κι' ὅμως κάθε ἄλλο εἶναι παρὰ Μπε-

νάκης. Μὲ καταλάβετε τώρα; Θέλω νὰ πῶ πῶς ὁ Ἐμμανουὴλ Μπενάκης ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς λίγους, τοὺς λιγוטὺς ἐκείνους πλουσίους, ποὺ ὅλοι οἱ πλούσιοι ἔπρεπε νὰ τοὺς ἔχουν γιὰ ὑπόδειγμα. Κι' ἂν τοὺς εἶχαν γιὰ ὑπόδειγμα ὅλοι οἱ πλούσιοι, ἂν ἔκαναν δηλαδή κι' αὐτοὶ τὰ καλὰ ποὺ ἔκανε ὁ Μπενάκης, ὁ κόσμος θάταν πολὺ διαφορετικός. Καὶ πρώτα-πρώτα δὲν θὰ ὑπῆρχε κομμουνισμός, — ἡ πληγὴ αὐτὴ ποὺ κάνει τὴν κοινωνία νὰ υποφέρει τόσο καὶ ποὺ ἀπειλεῖ νὰ τὴν ξεθεμελιώσει.

Γιατί τί εἶν' ἐκεῖνο ποὺ γέννησε καὶ τρέφει τὸν κομμουνισμό; Ἡ συσσώρευση τοῦ πλούτου στὰ χέρια λίγων ἀνθρώπων, ποὺ τὸν θέλουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους; κι' ἡ ἄγρια φτώχεια ποὺ ἀπὸ τοῦτο μόνο μαστίζει τίς τάξεις τῶν ἄλλων, τῶν πολλῶν. Μερικοὶ ἔχουν περισσότερ' ἀπ' ὅσα χρειάζονται καὶ τὰ φυλάττει... γιὰ τὸ μέλλον; κι' ἄλλοι δὲν ἔχουν καλὰ-καλὰ οὔτε γιὰ νὰ φᾶνε καὶ νὰ ντυθοῦν. Αὐτὸ τοὺς ἐξαγριώνει. Κι' ἐπειδὴ εἶναι πολλοί, κοιτάζουν τώρα πῶς νὰ ὁργανώσουν τὴ δύναμή τους, γιὰ νὰ πάρουν μὲ τὴ βία ἀπ' τὰ χέρια τῶν λίγων τὸν πλοῦτο καὶ νὰ τὸν μοιράσουν μεταξὺ τους. Μὴν ἀκούτε θεωρίες! μὴν πιστεύετε μεγάλα λόγια γιὰ ἰσότητα, ἀδελφότητα καὶ δικαιοσύνη. Αὐτά, στὸ ἀπόλυτο, στὸ ἰδανικό, εἶναι πράγματα ἀδύνατα γιὰ τὴν ἀνθρώπινη φύση, καὶ μόνο μὲ τὴ βία καὶ τὴν ἀρπαγὴ δὲν μποροῦν νὰ ἔρθουν. Κι' ὅμως αὐτὸς εἶναι ὁ κομμουνισμός καὶ σ' αὐτὸ ἀποβλέπει, ὅπως τὸ κατὰφερε στὴ Ρωσία, ποὺ εἶδε τόσο μαῦρες, φριχτὲς ἡμέρες, καὶ ποὺ εἶναι ἀκόμα ἡ πιὸ δυστυχισμένη χώρα τοῦ κόσμου.

Ἀλλ' ἂν ὅλοι οἱ πλούσιοι ἦταν σὰν τὸν Μπενάκη, ἂν ἐμοίραζαν κι' αὐτοὶ τὸν πλοῦτο τους, μέρος τοῦ πλούτου τους, γιὰ τὸ κοινὸ καλὸ, τί θὰ συνέβαινε; Ἀπλούστατα δὲν θὰ ὑπῆρχε φτώχεια. Γιατί ὁ φτωχὸς θάβρισκε ἐργασία ἢ θέση σ' ἕν ἀπὸ τὰ ἰδρύματα ποὺ θὰ δημιουργοῦσαν οἱ ἀναρίθμητες δωρεές, καὶ θάχε μὲ τί νὰ φάῃ, νὰ ντυθῇ, νὰ μεταλάσῃ τὴν οἰκογένειά του καὶ νὰ σπουδάσῃ τὰ παιδιὰ του... Κι' ἀκόμα θὰ πλήρωνε πολὺ λιγότερους φόρους, γιατί καὶ τὸ Κράτος, βοηθημένο σημαντικά ἀπὸ τίς δωρεές αὐτές, θὰ βρισκόταν σὲ θέση νὰ τοὺς ἐλαττώσῃ. Μὰ γιὰ φαντασθῆτε, ἀλήθεια, ἂν ὅλοι, ὅλοι οἱ πλούσιοι ἔδιναν τὰ περισσεύματά τους γιὰ κάτι καλὸ καὶ χρήσιμο στὴν κοινωνία, ἀπὸ τὸ Χριστουγεννιάτικο Δέντρο τῶν φτωχῶν παιδιῶν νὰ ποῦμε, ὥς τὸ Πρακτικὸ Πανεπιστήμιο καὶ τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο! Πόσα ἑκατομμύρια, δισεκατομμύρια, τρισεκατομμύρια, θὰ μοιραζόνταν στὸν κοσμήκη! Καὶ πόσο θὰ ξελάφρωναν τὸ Κράτος, τὸ Δημόσιο, ποὺ δὲν θάχε τότε νὰ κἀνῃ τόσοσους δρόμους,

τόσα σχολεῖα, τόσα ἄλλα πράγματα, γιὰ τὰ ὁποῖα σήμερα εἶναι υποχρεωμένο νὰ ξεδεύῃ, δηλαδή νὰ μᾶς ἀναγκάζῃ νὰ πληρώνουμε μὲς μὲ τὸ ὑστέρημά μας! Μὰ ὠρισμένως φτώχεια δὲν θὰ ὑπῆρχε, ὅταν τόσοσ πλοῦστοι, ἄχρηστοι, κρουμένοιοι, θάβγαίνε ἐξω νὰ χρησιμοποιηθῇ. Κι' οἱ ἄνθρωποι δὲν θάγριευσαν πιά τόσο, ὥστε νὰ ὀνειρεύονται βίες κι' ἀρπαγές. Ὁ κομμουνισμός δὲν θάχε κανένα λόγο. Γι' αὐτὸ θάθελα οἱ πλούσιοι νᾶχαν γιὰ ὑπόδειγμα τὸν Μπενάκη.

Πόσα κέρδισε, πόσα θησαύρισε στὴ ζωὴ του ὁ Ἀλεξάνδρινος ἔμπορος ποὺ καταγόταν ἀπ' τὴ Χίο! Ἀλλὰ καὶ πόσα ἔδωσε, πόσα μοίρασε πόσα σκόρπισε! Ὑλγος μ' ἔπιασε, ὅταν διάβασα τὸν κατάλογο τῶν δωρεῶν ποὺ ἔκαμε μόνο τὰ τελευταῖα του χρόνια. Κι' ἔδω ὅπου ἔμενε, καὶ στὴν Ἀλεξάνδρεια, καὶ παντοῦ. Τί γὰρ ὑποτροφίες, τί γιὰ βιβλιοθήκες, τί γι' Ἀκαδημίες, γιὰ σχολεῖα, γιὰ ἐκδόσεις, γιὰ νοσοκομεῖα, γιὰ δρόμους, γιὰ πάρκα, γιὰ μνημεῖα... Καὶ τί ἔπαθε; μήπως στερήθηκε τίποτ' αὐτός; μήπως φτώχυνε; Κάθε ἄλλο! Πέθανε πλούσιος καὶ δοξαζόμενος. Καὶ τὴ δόξα τοῦ αὐτοῦ δὲν τὴ χρωστοῦσε βέβαια στὸν πλοῦτο τοῦ, οὔτε στὸ ἄξιωμα τοῦ δημάρχου ποὺ τοῦ φόρτωσαν μιὰ φορὰ. Τὴ χρωστοῦσε στίς ἀγαθοεργίας του, στίς δωρεές του, στὸν τρόπο ποὺ ἤξερε νὰ μεταχειρίζεται αὐτὸν πλοῦτο. ποὺ τόσο καλὰ ἤξερε καὶ νὰ τὸν μαζεύῃ. Τιμὲς στρατηγοῦ τοῦ ἀποδόθηκαν στὴν κηδεῖα του, ποὺ τὴν ἀκολουθήσαν ὅλοι οἱ ἐπίσημοι κι' ὅλος ὁ λαός. Ἐνας ἐθνικὸς εὐεργέτης...

Λοιπὸν τί λέτε; Ὅσοι ἀπὸ σᾶς σκοπεύουν νὰ γίνουν ἑκατομμυριοῦχοι, δὲν τοὺς συμφέρει νὰ μοιάσουν τοῦ Μπενάκη; Τὸ ξέρω πῶς δὲν εἶναι τόσο εὐκολο γιὰτί μαζὶ μὲ τὴν ἐμπορικὴ νὰ ποῦμε ἱκανότητα, χρειάζεται καὶ καλοσύνη, εὐγένεια, φιλανθρωπία, ἀλtruισμός. Ἀλλ' ἂν ἦταν εὐκολο, θάχε τόσην ἀξία; Μὴν τὸ ξεχνάτε: ὅλα τὰ καλὰ ὁ πόρος κτὼνται! καὶ πρὸ πάντων ἴσως τὰ καλὰ ποὺ ἀποκτᾶ κανένας κἀνοντας καλὸ στοὺς ἄλλους...

Σᾶς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΞΕΝΟΙ ΜΥΘΟΙ

ΠΟΝΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΧΕΛΩΝΑ

Σὲ Χελώνα λέει μιὰ μέρα Ποντικός, Ποῦ τὴν εἶδε κάπου-ἐκεῖ περαστικός; — Σένα ἢ φύση πῶς σάδικησε ἡ κακὴ. Νάχεις σπῖτι σκοτεινὸ σὰ φυλακή. Κοίταξε ὅμως τί τρανὸν τάχοντικό μου, Μὲ τὸν ἴδιο ἐγὼ τὸ Ρήγα κατοικῶ! Κι' ἡ Χελώνα ἀπαντᾷ στὸν Ποντικό: — Ναι, μὰ τοῦτο τὸ σπῖτάκι εἶναι δικό μου!

ΤΟΥΛΑ ΠΑΠΑΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΟΥ ΜΠΕΜΠΗ

Στὴ δεσποινίδα Ζ. Κ.

Ἄν καὶ τόσο μικρός, ὁ Μπέμπης εἶχε κάνει μιὰ σημαντικὴ παρατήρηση, μιὰ παρατήρηση ποὺ συνήθως ἄλλοι τὴν κάνουν ὅταν ἔχουν τὰ δ.π.λὰ χρόνια. Συγκεκριμένως εἶχε διαπιστώσει πῶς ἡ ὑγεία τοῦ ἐνεργοῦσε ἀντιστρόφως ἀνάλογα στὴν ἀγάπη τῶν γονέων του. Ὅταν ἦταν καλὰ, ἔπρεπε νὰ σηκώνεται κάθε μέρα στίς ὀχτὼ καί, Θεέ μου, πόσο τοῦ ἄρεσε τὸ κρεβάτι! Ἐπρεπε νὰ πιῇ ἕνα ποτήρι γάλα, δυὸ αὐγά... τρόφιμα πού, μαζὶ μὲ πολλὰ ἄλλα, ὁ Μπέμπης τάποστρεφόταν. Ἐπειτα ἄρχιζαν μαθήματα, ποὺ δὲ μπορούσε ποτὲ νὰ καταλάβῃ. Προσπαθοῦσε νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀποψή του, ἀλλὰ τοῦ ἀπαντοῦσαν πῶς ἦταν τεμπέλης, πῶς θὰ μείνῃ ἀγράμματος, κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα ποὺ τρώμαζαν τὸ Μπέμπη τόσο περισσότερο ὅσο δὲν τὰ καταλάβαινε. Ἡ μαμμὰ του ἦταν ἀπρόσιτη. Ἡ ἐκεῖνος ἦταν περίπατο μὲ τὴ δασκάλα του, ἡ ἐκεῖνι μὲ τὸ μπαμπά του ἡ καὶ μόνι της. Καὶ ὅμως μιὰ ἀπ' τίς χαρὲς τοῦ Μπέμπη ἦταν νὰ παίρνῃ τὴ μικρὴ καλαμμένα πολυθρόνα του, νὰ τὴ βάζῃ μπρὸς στὴ μαμμὰ του καὶ νὰ τῆς ἀπαριθμῇ τί ἤθελε νὰ τοῦ πάρῃ ὅταν θὰ πῆγαινε σ' τὰ μαγαζιά. Ἀλλῃ σκοτούρα: Εἶχε ἐπιδημία. Ὁ Μπέμπης ἔπρεπε νὰ κἀνῃ μπόλι. Παρακαλοῦσε, ἔκτευε, ἔκλαιγε. Φοβόταν ὁ κακομοῦρης τόσο!

— Θὰ μὲ πεθάνετε! τοὺς φώναζε.

Ὁ μπαμπὰς τοῦ ἔδωσε δυὸ-τρὲς ξυλῆς γιὰ νὰ καθῆσῃ φρόνιμα. Ὡ, εἶχε καταντήσει ἀνυπόφορος. Καὶ ὅμως, ἄρκοσε νὰ τὸν πονέσῃ κάπως ταῦτί του, ἂ τοῦ ἔρθῃ λίγος πυρετός, νὰ χτυπήσῃ τὸ πόδι του, γιὰ νὰλλάξουν ὅλα, νὰ γίνῃ ὁ κέντρο γύρω ἀπ' τὸ ὁποῖο γύριζε ὅλο τὸ σπῖτι. Ἡ μαμμὰ του δὲν τὸ κουρόσε ἀπὸ τὸ πλάι του. Κι' ἀκόμα πιὸ χαίριστο, δὲν ἔβρισκε ποτὲ υπερβολικὲς τίς ἐπιθυμίες τοῦ μικροῦ της. Ναι, καὶ μεταξὺτ' ὅσων κατέλλο, καὶ κόκκινα παπούτσια, κι' ἕνα ἀληθινὸ στρατιώτη, κι' ἕνα αὐτοκίνητο, καὶ ὅ,τι ἄλλο ἤθελε θὰ τοῦ τάγοράζε. Γιὰ μαθήματα, οὔτε λόγος. Ἡ κακὴ ἡ δασκάλα, ποὺ τόσες φορές τὸν εἶχε δειρεῖ, τὴν καταδίκαζε τώρα νὰ τοῦ κάνει ὁλημέρα χαρτένια κοκορήνια. Ὅσο γιὰ φαί, ὁ Μπέμπης ὁ ἴδιος κατὰστρωνε τὸ μενού του. Μακαρόνια τσιγαρισμένα μὲ βούτυρο, πουργὲ πατάτα, κρέμα ἢ κομπόστα... Γιὰ νὰ πάρῃ τὸ ματρικό του, ἔπρεπε νὰ τὸν παρακαλῇ ἐικοσιτέσσερις ὥρες ὁλόκληρο τὸ σπῖτι. Καὶ πάλι δὲ θὰ τὸν καταφέρνανε, ὅταν δὲν τὸν δωροδοκοῦσαν. Ἦταν ἕνα ἄλλο τὰ λίγα κοινὰ σημεῖα ποὺ εἶχε ὁ Μπέμπης μὲ μερικοὺς μεγάλους ἀνθρώπους.

Κι' ἀλλοῖμονο ἂν κανεὶς ἔβρισκε ἀντιρρήσεις σ' αὐτὸ τὸ καθεστὼς. Ὁ Μπέμπης ἔδωζε τὰ κλάμματα.

— Μὰ, καϊμένε, δὲ βλέπεις τὰ χάλια τοῦ παιδιοῦ, ἀρχίζε ἐξαγριωμένα ἡ μαμμὰ. Θέλεις νὰ τὸ κάνεις χειρότερα; Τὸ παιδί θέλει αὐτό. Εἶναι παλληκαριὰ νὰ μὴ τοῦ τὸ δώσης;...

Ἐπαιρνε τὸ μωρὸ της στὴν ἀγκαλιά. — Σώπα, ἀγάπη μου, σώπα, χρυσούλη μου...

Ὁ Μπέμπης ἦταν πολὺ αἰσθηματικός. Πέθαινε γιὰ τρυφερότητες. Καὶ ἦταν ἀπίστευτο τί καλὰ ποὺ εἶχε περάσει τὸ χειμῶνα. Ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα ἐλαφρότατο συναχί, οὔτε ἕνα κρουλόγημα δὲν τὸν εἶχε πιάσει. Ἦταν ἀπελπισμένος ἀπὸ τὴν ἀτυχία του. Κάθε βράδυ, περιμένοντας τὴ μαμμὰ του νὰρθῇ νὰ τὸν φιλήσῃ γιὰ νὰ τοῦ πῇ καληνύχτα, ἀποροῦσε πῶς ἦταν δυνατό τόσες ἀρρώστειες ποὺ υπάρχουν στὸν κόσμο—ἤξερε πῶς εἶναι πολλές—νὰ μὴ τὸν εἶχε προσέξει καμμιὰ. Ὅταν μάλιστα ἡ μαμμὰ του ἀργοῦσε, τὸν πιάνανε τὰ κλάμματα. Σηκώνονταν. Καθότανε στὸ κρεβάτι του. Τί σκοτεινὰ ποὺ ἦταν! Γιατί δὲν τοῦ ἄφηναν ἕνα φῶς στὴν κάμαρά του; Δὲν τοὺς εἶχε πῆ τόσες φορές πῶς τὸ σκοτάδι τοῦ ἔκανε κακό; Δὲν μπορούσε νὰ νανπεύσῃ. Ἐνας κόμπος στὸ λαιμὸ τὸν ἐπνίγε... Ἀσφαλῶς θὰ πέθαινε... Ἀλλὰ ὅχι, ἡ ἀγωνία του δὲν τελείωνε. Ἦταν πάντα ζωντανός, προσπαθώντας νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπ' τὸν κόμπο. Εἰς ἐπίμετρο, τὸ παράθυρο ἔστειλε μιὰ τρεμουλιαστὴ γραμμὴ στὸν ἀπέναντι τοῖχο. Λοιπὸν, ἄξαφνα, ὁ Μπέμπης ἔβλεπε μιὰ μαύρη σιλουέττα σ' ἐκεῖνο ἀκριβῶς τὸ σημεῖο νὰ κινεῖται. Αἰσθανόταν πῶς κρυώνει, πῶς κρυώνει φοβερά. Τὰ δόντια του χτυποῦσαν.

— Μαμμὰ, μαμμὰ, φώναζε μὲ μιὰ βραχνιασμένη, ἀξιολύπητη φωνίτσα.

— Κοιμήσου γρήγορα, ἀποκρινόταν αὐστηρὰ ἡ δασκάλα του, θυμωμένη ποὺ τὴν ξυπνοῦσε.

Ὁ Μπέμπης ξανάπεφτε στὸ κρεβάτι του, τόσο λυπημένος, τόσο πολὺ λυπημένος πού... κοιμώταν.

Ἀλλὰ τὸ πρωτὶ, οἱ θλιβερές σκέψεις ξαναγύριζαν μὲ τὸν ἥλιο. Ἀποροῦσε πῶς τὸν μισοῦσαν τόσο. Κοίταξε στὸν καθρέφτη τὰ γαλανὰ δακρυομένα ματάκια του, τίς ὁλόχρυσες μπούκλες τῶν μαλλιών του:

— Εἶμαι ἄσχημος; ρωτοῦσε τὸν ἑαυτό του.

Μυστήριο, στὸ ὁποῖο ποτὲ δὲ μπορούσε νὰ δώσῃ ἱκανοποιητικὴ ἀπάντηση. Ἀλλωστε τί τὸν ἔμελε. Ὅπως καὶ νὰ ἦταν, δὲν τὸν ἀγαποῦσαν, ὅταν ἦταν ἄρρωστος; Ἀρρωστος, ἄρρωστος! Πῶς λαχταροῦσε ν' ἄρρωστήσῃ!... Μὰ, ἀλλή-

θεια, ἦταν κουτός. Συνήθως οἱ ἄρρωστειες ἐρχονται μόνες τους. Μὰ κάποιες φορές δὲν τίς φέρνουν κι' οἱ ἄνθρωποι; Ὁ φίλος τοῦ ὁ Σπύρος εἶχε βγάλει κρυφὰ τὴ φανέλλα τοῦ κι' εἶχε πουντιάσει.

Ἡ Εὐγενία, ἄλλη φιληνάδα του, εἶχε ἀγκυλώσει τὸ δάχτυλό της μὲ μιὰ καρφίτσα γιὰ νὰ πεισματώσῃ τὴ μαμμὰ της, ποὺ τῆς ἔλεγε νὰ μὴ τὸ κἀνῃ, κι' εἶχε πάθει μόλυνση.

Καὶ κείνος μπορούσε νὰ κἀνῃ κάτι τέτοιο. Εἶχε ἀκριβῶς ἕνα λαμπρὸ σχέδιο στὸ κεφάλι. Ἐτρωγε μόνος μὲ τὴ δασκάλα του, μιὰ Ἐλβετίδα, ποὺ ἔτρωγε σὰ δράκος, τόσο ποὺ δὲν πολυπόσχε καθόλου τὸ μαθητὴ της.

Ὁ Μπέμπης λοιπὸν εἶχε ἕνα κουτάκι στὰ γονατὰ του, καὶ ὅ,τι φαί τοῦ βάζανε στὸ πιάτο του, μὲ τρόπο τόρριχνε στὸ κουτάκι. Ἡ νήστεια—ἤξερε—θὰ τὸν ἀδυνατίξει, θὰ τὸν ἔκανε λεπτὸ καὶ χλωμό, ἀλλὰ θὰ τοῦ ἔφερνε καὶ τὴν ἀγάπη τῶν γονέων του. Δυστυχῶς δὲν εἶχε λογαριάσει τὴν πείνα. Ἐ, πολὺ ἐνοχλητικὸς φίλος. Τὸ ἴδιο μεσημέρι ποὺ ἄρχισε τὸ πείραμα, ὁ Μπέμπης, μὴ βασιτώντας, ἔτρεξε στὴν κουζίνα, ἄρπαξε ἕνα κομμάτι μαῦρο ψωμί, καὶ κείνος ποὺ περιφρονοῦσε καὶ τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα, τῶφανε! Τὸ σχέδιο εἶχε ναυαγήσει, ὅπως ἀπέτυχε καὶ τὸ πείραμα τῆς φανέλλας καὶ τῆς καρφίτσας κι' ἕνα σωρὸ ἄλλα.

Ὁ Μπέμπης εἶχε πρωτάκουστη ἀτυχία. Ἦταν κυριολεκτικὰ περίλυπος μέτρη θανάτου γιὰ τὴν ἐγκυατὰ λειψή του, ὅταν ἦρθε μιὰ κυρία νὰ ἐπισκεφθῇ τὴ μαμμὰ του. Ὁ Μπέμπης τὴ γνώριζε καλὰ. Ὅταν πῆγε νὰ τὴ χαιρετήσῃ, τὸν πῆρε πάνω της, ἄρχισε νὰ τὸν φιλεῖ, νὰ τὸν χαϊδεύῃ.

— Ἦρθα νὰ σ' ἀποχαιρετήσω, Εὐθαλία, ἔλεγε στὴ μαμμὰ του. Ναι, φεύγουμε ἀπόψε γιὰ τὰ κτήματά μας...

— Σὰ νωρίς εἶναι ἀκόμα. Τώρα μόλις μπῆκε ὁ Μάιος.

— Ποιὸς βλέπει τὸν καιρὸ, καϊμένη, ὅταν ἔχει τὴ φωτιά δίπλα του. Ἡ μικρὴ τοῦ Μελετάκη στὸ διπλὰνὸ σπῖτι ἔχει εὐλογία... Καταλαβαίνεις, φοβοῦμαι γιὰ τὰ παιδιὰ. Δὲν κάθουμαι λεπτό.

— Ἡ Μαρίτσα; διέκοψε ὁ Μπέμπης.

— Ναι, παιδί μου. Νὰ προσέχης πολὺ Εὐθαλία, καὶ γιὰ τὸ μικρό. Ἐέρεις γιὰ πότε—Θεὸς φυλάξοι—μεταδίδεται αὐτὴ ἡ ἀρρώστεια. Καὶ τοῦ Μελετάκη δὲν εἶναι μακριὰ...

— Ὁχι, καθόλου μακριὰ. Ἐπωφελοῦμενος τῆς στιγμῆς, ποὺ ἡ δασκάλα του ἔκανε μπάνιο, ὁ Μπέμπης, τὸ ἴδιο ἀπόγευμα, εἶχε τὴν εὐκαιρία νὰ τὸ διαπιστώσῃ. Ὁχι, καθόλου μακριὰ. Σὲ πέντε λεπτά εἶχε φθάσει κι' εἶχε χτυπήσει τὴν πόρτα.

(Τὸ τέλος τοῦ ἐρχόμενου)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΠΡΩΤΟ ΕΥΠΗΝΗΜΑ

Σβύσαν τ' αστέρια στο γαλάσιον
[ουρανόν]
κι' ή χρυσάφεια ή πουλία χά-
[θηκε στη] δύση,
κορώνα ή αυγερινός αστράφτει
[από] βουνόν
και τάραξι άρροξυπνά την κοι-
[μισμένη] φύση.

Γαλήνια ή θάλασσα, πανώρηνα
[ζωογραφία],
δεν στέλνει στο γαλάδι ανάλαφρο
[ένα κύμα],
κρυφή πνοή σπέρνει ζωή μέσ' στα
[κλαδιά]
κι' ακόμα άνθοστολίστηκε το
[γκρεμισμένο] μνήμα!

Τό ρημοκλήσι στην ψηλή βου-
[νοκορφή],
στις άγριες έρημίες τον όρθρο
[άροσημαίνει],
άφωνη κι' απ' τὰ δάση βγαίνει
[προσευχή]
και το μελίσσι δλόχαρο τὰ λού-
[λουδα] βυζαίνει...

Ρόδινος βάφεται ή γαλήνιος ού-
[ρανός],
το γέλιο του κορυδαλού την
[πλάση] θα ξυπνήση,
και μέσ' απ' το κοτέτσι θάβη ή
[πετεινός]

καμαρωτός, τη χαραυγή να χαι-
[ρετήση]!

Πέτρος Κισσός

ΤΑ ΖΑΧΑΡΩΤΑ

Πόσα και πόσα δεν μένουν χα-
ραγμένα στο νού μου ύστερα απ'
το μικρό αυτό περιστατικό! Μά
κι' αν έκεινο είναι στην πιο μα-
κρινή γωνίτσα της μνήμης μου,
κι' αν είναι μικρό κι' άσημαντο,
εγώ πάντα μ' εύχαριάζομαι το
συλλογίζομαι κι' ή θύμησή του
μου μένει τόσο ζωντανή, που άμ-
φιβάλλω για τὰ χρόνια που έ-
χουν περάσει... Ήμουν μόλις
πέντε χρονών κορίτσάκι. Καθι-
σμένη στον κήπο, πάνω στην
πράσινη χλόη, έπαιζα κάποιο μι-
κρό παιχνιδάκι που κρατούσα
στά χέρια. Έξαφνα ένα πάφ!
και γεμίζει ή ποδιά μου κουφέ-
τα και σοκολατάκια! Κοιτάζω
γύρω μου, κανείς! Μ' όλη την
επιληψία που αίστάνθηκα, είχα
τή δύναμη να σκεφθώ λίγο, για-
τί κάτω σαν να μου θύμισε το
απόροιστο αυτό. Κάποια λόγια
της μαμμάς:

«Ή Παναγία τάγαπάει πάρα
πολύ τὰ καλά και φρόνιμα παι-
δάκια, και καμιά φορά, για να
το άποδείξει, τους ρίχνει από κει-
πάνω απ' τον ουρανόν ζαχαρωτά».
Είχε, βλέπετε, καλλιέργησει το
έδαφος. Ύστερα απ' τή σκέψη
αυτή, έροζα και μια ματιά στον
εαυτό μου, στην έν γένει διαγωγή
μου, και θάμεινα, φαίνεται, εδ-
χαριστήμην.

Γιατί έδχημάτιστα την πεποί-
θηση πως όλα αυτά τὰ όρατα
πράγματα που έβλεπα τώρα

μπροστά μου, ήταν σταλμένα
απ' τον ουρανόν. Και μια άνει-
πωτη χαρά πλημύρησε την παι-
δική μου ψυχή. Δεν ήταν βέβαια
τὰ ζαχαρωτά που με συγκινού-
σαν τόσο: είχα την εύνοια και
την αγάπη της Παναγίας! Όσο
μικρό κι' αν ήμουν, ένοιωθα πό-
ση σημασία είχε αυτό. Περιτό
να πω πόσο φρόντιζε στο έξης
να είμαι φρόνιμη και καλή. Ού-
τε το άθωότερο ψευτιάκι δεν έ-
πέτρεπα στον εαυτό μου. Σ' αυ-
τό είχε ή μαμμά επιστήση πε-
ρισσότερο την προσοχή μου. Ή
Παναγία ποτέ δεν συχωρούσε το
ψέμα. Μά κι' άργότερα που με-
γάλωσα και κατάλαβα πως εκεί-
νο ήταν ένα όρατο τέχνασμα της
μαμμάς, δεν άπογοητεύθηκα.
Είχε ριζώσει μέσα μου ή συνεί-
δηση, πως ή Παναγία πάντα
μάς αγαπάει όταν έντελοπιμε έ-
κείνο που θέλει. Κι' ή καρδιά
μου άναγαλλιάζει από χαρά κά-
θε φορά που κατορθώνω κάτι
καλό.

Κυρά της Έργοιας
ΣΤΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Ό ξαφνικός θάνατος του κα-
λού μου παππού μάναχασε να
πάω στο Νεκροταφείο.
Πήρα το μεγάλο άτακτο δρό-
μο που βγαίνει στο Νεκροτα-
φείο το πρωί, στις 9 ή ώρα. Το
κρύο είναι διαπεραστικό, άνυ-
πόφορο, μά το άψηφω με τή
σκέψη πως πάω να δω τον παπ-
πού μου. Ναί, θαρρώ πως εκεί
που θα πάω, θα τον δω, θα μου
μιλήσει, θακούσω και πάλι τή
γεγοντιστική βραχνή μὰ γλυ-
κειά φωνή του. Με τέτοιες έν-
θαυραστικές σκέψεις, προχωρώ,
όλο προχωρώ, κι' άνεβαίνω το
μεγάλο δρόμο που άρχισε τώρα
να γίνεται άνηφορικός. Έφθα-
σα στο βουνάκι. Τώρα πρέπει
να κατεβώ, κι' έτσι θα βρεθώ
στη μεγάλη κοιλάδα όπου είναι
ή «πόλις των κοιμωμένων». Τρέ-
χω στο μικρό κατήφορο και βρί-
σκομαι στην κοιλάδα. Έφτασα
λαχανιασμένη στη μεγάλη πόρτα
του Νεκροταφείου, κι' έπροχώ-
ρησα γοργά στον κατηφορικό ά-
σφαλτοστρωμένο δρόμο που ό-
δηγεί στα διάφορα μνήματα.

Παντού όπου περνούσα, δεξιά
κι' άριστερά, δεν έβλεπα τίποτ'
άλλο από μαρμαρίνους τάφους,
στήλες, αγάλματα, σταυρούς,
επιγραφές, στίχους... Στο τέλος
αυτού του όρόμου είναι μια
έκκλησηούλα. Πήρα κεράκια κι'
έστριψα άριστερά άναζητών-
τας τή στερνή κατοικία του κα-
λού μου παππούλη. Προχώρησα
άρκετά βήματα και βρεθήκα στα
μαύρα κάγκελα με τον κατάλευκο
σταυρό (που τον είχαν περιγυ-
ψει) και διάβασα: «Κωνσταντί-
νος». Έδώ! είπα. Σταμάτησα,
κοίταξα δεξιά κι' άριστερά, μπρο-
στά και πίσω, έλπιώντας τάχα
να δω τον παππού μου... Ω,

δυστυχία! Δεν έρχεται, δεν ξα-
ναγυρίζει πιά! Έφυγε, κι' έφυ-
γε για πάντα... Μά... ξέχασα.
βρίσκομαι μπρός στο μνήμα του,
μπρός στο χώμα που έχει σκε-
πάσει τον αγαπημένο μου παπ-
πού. Έσκυψα, φίλησα το χώμα
του με πολλή ευλάβεια σά να φι-
λούσα το χέρι του, έκλαψα, έ-
κλαψα πικρά και ξέσπασα. Έ-
πειτα θυμήθηκα τὰ κεράκια που
είχαν άπομείνει στα χέρια μου,
τάνισα και τὰ φύτεψα στο χώ-
μα, κοντά στο σταυρό...

Μά καθώς ήμουν σκυμμένη
στον τάφο, δυό δάκρυα κύλησαν
απ' τὰ μάτια μου κι' έσταξαν
στο χώμα. Αυτά τὰ δυό δάκρυα
ας ποτίσουν το χώμα κι' ως φτά-
σουν βαθιά, να βρουν τον κοι-
μισμένο παππούλη, να του πουν
πόσο τον θυμώμαι και πόσο πο-
νώ για το χαμό του...

Γενοβέφα
Σ Π Ο Υ Δ Η

Σκαλίζοντας τὰ παλιά μου βι-
βλία, έτυχε νάντικρύσω ένα πα-
λιό σκίτσον, μια εικόνα που την
είχα κάνει όταν ήμουν πέντε χρο-
νών... Τί άσχημες, άκαλασθη-
τες γραμμές!.. Μά και τί άθώα,
θανιάσια φαντασία!..

...Άραξα ένα χαρτί και, πά-
νω σ' αυτό το θέμα, έκαμα μια
ιοντέρινα εικόνα... Τά παραβάλλω.
Τό παλιό σκίτσον μοιάζει με ά-
γνό κατάλευκο κρίνο, το άλλο σαν
ένα θανιάσιο κρίνο, μὰ ψεύτικο...

Φώδ Μάδης

ΠΟΘΟΣ ΞΕΝΙΤΕΥΜΕΝΟΥ

Γλυκειά μου πατρίδα, έλληνι-
κή γη, πότε, άχ, πότε θάντικρύ-
σω τάφρολυστα άκρογιάλια σου,
τά καταπράσινα λειβάδια σου
και τὰ πανύψηλα βουνά σου;
Πότε πάλι θάντικρύσω το σπι-
τάκι όπου μεγάλωσα; Πότε θα
τρέξω σαν και πρώτα μικρό παι-
δάκι μέσα στα καταπράσινα λει-
βάδια σου; Πότε πάλι, με τή
σάκκα στον ώμο και το καλάθι
στο χέρι, θα περνάω το μεγά-
λο δρόμο που πηγαίνει προς το
σχολείο; Πότε θα ξαναϊδω τους
συγγενείς και τους φίλους μου;
Πότε, άχ, πότε θακούσω το πρωί-
νο τραγούδι τάνδιονιου και το
μονότονο βραδινό τραγούδι του
γκιωνή; Πότε, άχ, πότε; Ίσως
κάποτε... Ίσως και ποτέ...

Ρωμανική Ύπαρξις

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μιλούν μπροστά στο μικρό
Νίκο για μια κυρία, που έχει
μονάκριβη κόρη. Κάποιος λέει:
— Τή φυλάει ως κόρην οφ-
θαλμού.

Κι' ό Νίκος:
— Τότε και μένα, που είμαι
μονάκριβος, πρέπει να με φυλά-
τε ως υιόν οφθαλμού!

Διλάντα

Μπαμπάς:— Έμαθες το αλφά-
βητο, παιδί μου;
Μπέμπης:— Ναί, μπαμπά.

Μπαμπάς:— Καλά, πές μου:
ύστερα από το αλφα, ποιο γράμ-
μα έρχεται;
Μπέμπης:— Όλα τ' άλλα,
μπαμπά.

ΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 42 όδός Ευριπίδου
την 2 'Ιουλίου 1929

ΠΩΣ σάς φάνηκε το τέλος του
«Χρυσόκαρβου»; Είδατε τί ό-
ραία, τί άπλά, τί φυσικά που έξη-
γούνται όλα τὰ παράξενα έκείνα
και τὰ μυστηριώδη που διαβάσατε
στην αρχή; Ακόμα και τὰ τρελά
καμώματα του Λέγκραν... Δυό
μόνο πράγματα, νομίζω, ξέχασα να
έξηγήσω ή συγγραφέας: Α' πως
βρέθηκε καρφωμένο στον κλώνο
δέντρου έκείνο το κρानίο. Ό Κίβλ
το κάρφωσε για σημάδι; ή ήταν
έκει από πριν, από άλλον και γι'
άλλο λόγο; Και Β', γιατί μέσ' στο
λάκκο, πριν βρουν το σεντούκι με το
φασματό, βρήκαν κάμποσα χαλκίνα
άσημένια και χρυσά νομίσματα;
Έσείς τί λέτε γι' αυτά τὰ δυό ά-
νεξήγητα μυστήρια; Πήτε μου τή
γνώμη σας, να σάς πω και τή
δική μου.

Χαίρω, Ίάς, που τώρα θα σ'
έχω κοντά μου στάς Αθήνας. Δεν
άμφισβώλλω πως ή βαρμολή σου ελα-
στά είναι δέκα ή έννιά. Παίρνει πο-
λύ λιγότερο μια Διαπλάσπουλα:
Πολύ όμορφη ή περιγραφή της έ-
κδρομής σας και γέλασα με τή σκη-
νή του νερού. Να σου πω όμως τή
αλήθεια, περίμενα πως αυτό θα σου
θυμίζει τήν παρομία «πίεζ. γαίλα-
ρε, άγιασμό», που τή λένε Ισρα-
έλταν άναγκάζουν τον άλλον να κά-
νι κάτι με το στανίδι.

Ώρα τὰ σκίτσα σου, Κυρά
Φροσύνη, τὰ έμπνευσμένα από
ψευδώνυμα φίλων μας. Νομίζω
μολίς είχες ξαναστείλ, αλλά, σε
μην ήμουν, αυτά είναι άνώτερα. Ή
καμίες πολύ καλά πάναντησης
Κυριακή, αν κι' είσαι ακόμα π-
τόπειρη, γιατί πως θα μάθης κολ-
άν δεν μπής στο νερό; Είμ'
χίς που είχα πάνω σου μια
καλή επίδραση, που μελετάς
δη περισσότερο άφότου έγινες
δρομήτρια. Μπράβο, παιδί μου,
να έξαναλογισθής. Όσο για να
πω να οι φίλες μας έκείνες έχυ-
σαν ψευδώνυμο, είναι μυστικό που
μολί έπιτρέπεται να το φανερώνω.

Ακριβώς, Μελαχροινή Νερά-
δα, έτσι έγιναν τὰ πράγματα, όπως
τά λέει ή δ. Μαρκέτου στο σημά-
ωμα του βιβλίου της. Από μένα
από τή Σελίδα μου, άρχισε να γί-
νη, και με τέτοια έπίδραση, που
κάνε κατάλληλη σ' όσους ήξε-
ρουν ήλικία της. Σήμερα την έχω
καθηγήτρια. Και βλέπω με χα-
μό πως δεν με ξεχνά, άφοι σάς
λά για μένα, σάς ρωτά αν ελα-
στική, και προτρέπει σε
δεν είναι να γίνουν. Χαρά σε μέ-
αν τήκαναν αυτό όλοι οι εκπαιδευ-
τικοί που πέσαν από τὰ χέρια
μου! Δυστυχώς πολλοί, όχι μόνο
το κάνουν, αλλά και συστήνουν
παιδιά άλλα, πολύ καλύτερα πε-
δικά, έπειδή τυχαίνει να έχουν
στάσεις...

Γα τὰ νέα σου ποιήματα, Πάν-
α Άβραδάτου, θα σου πω όταν
τά διαβάσω με τή σειρά τους.
Φύλαξα τήν εικόνα της Παν-
ας και μπορείς να στείλεις να τήν
έγες. Τάποτελέσματά του «Πεν-
λου» θα δημοσιευθούν έντός του
29, αλλά μη περιμένεις ότι το
έτος μπορεί να συγκινήθι από
τα και να κινή κάτι για το πα-
κό μας. Το Κράτος, δυστυχώς,
έχει παρά μόνο να το πολεμά και
το βλέπεις, συσταινόντας πρό-
μ' έγκυκλίους στους δασκάλ-
το πρώτο τυχόν περιουσιακό,
έ έκδοσης του θα πάη να πα-
λέσει τον κ. Ίπουργό της Παι-
ας. Ναί ή προτομή του Πολέμη,
στην είσοδο του άνακα-
νου Δημοτικού Θεάτρου. Θα εί-
πολύ καλά έχει κι' έλπιζω
να γίνουν τάποκαλυπτήρια.
το κελό μου Πόνου Δάκρυ, το
έτος, μολί γράφει ότι στην Πό-
η Χριστιανική Άδελφότητος των
έθιωσε τή «Στέλλα Βιολάντη»
κ. Ξενοπούλου με μεγάλη έπι-
κα, και ότι ό ίδιος ό φίλος μου
έε τον Παναγή «μ' έπιβολή και
ή» όπως λέει μια πολιτική έ-
αδα που μολί στέλνεις. «Στή-
αολική έπίσημη δόθηκε ή «Στέλ-
Βιολάντη» από τή Δραματική
ή του Ώδεϊου, σ' έπερίδρα προς
το κ. Ξενοπούλου, που είχε
λήθει κιόλα να πάη στη Θεσ-
αλονίκη, αλλά δεν μπόρεσε για
ές υγιείας. Στην αρχή έγινε και
ή από τον γιατρό, βουλευτή
πρώην ύπουργό κ. Μισυρολόγου
κ. «Ό Γρηγόριος Ξενοπούλος
το έργο του». Στην έσπεριδα
έβήσαν όλες αι άρχές κι' ή
κοινωνία της Θεσσαλονίκης.
παλιά μας Νεφέλη μολί γρά-
την παρομία έκείνη που
έε ο κ. Σεφερλής για τους
ντας στους τυχούς, την έχουν
την Κύπρο και τή λένε έτσι:
«Ώς άσπρος χαρτίν τους πιλ-
ή ή ή, λαβαίνοντας άφο-
το άνέκδοτο της Δικηγο-
στην 38η Κυριακή, μολί δι-
έτι ό άντρας της, όταν ήταν
ή, είπε μια μέρα στην ύπη-
να πάη «άπέναντι» να του
κινίνη. Κι' έκείνη γύρισε όλη
πέναντη», που φυσικά δεν
ε πουνενά!

Μαθαίνω την πρόσδο-
«Εταιρίας», ενός συλ-
από Διαπλάσπουλα, στη
νική. υπό την προστασία
κ. Ν. Άν κι' έχει λίγον και-
έβρηκε, σχήματις μια κα-
αυτή η πού όλοένα την
έ, κάνει φιλολογικές συγ-
έως κτλ., όπως βλέπετε και
ή Άγγελία του 29 φυλλά-
της Θεσσαλονίκης τον καλό
έλλογο.

έ Πίκμαν; Δημοσί-
τα όρατα έκείνα που μολί
έ, αλλά με το ψευδώνυμό του
έ με «τόνομά του» κι' ένθ
να μολί στείλ η έντομεταξύ
έ, πέραςσε τόσος καιρός και
έτα ούτε γράμμα του. Γιατί
ένδρομήτριά μου Μάλω Σπ.

Μαθαίνω την πρόσδο-
«Εταιρίας», ενός συλ-
από Διαπλάσπουλα, στη
νική. υπό την προστασία
κ. Ν. Άν κι' έχει λίγον και-
έβρηκε, σχήματις μια κα-
αυτή η πού όλοένα την
έ, κάνει φιλολογικές συγ-
έως κτλ., όπως βλέπετε και
ή Άγγελία του 29 φυλλά-
της Θεσσαλονίκης τον καλό
έλλογο.

Ώραιας Έπιστολάς μου έστει-
λαν αυτήν την έδομαδα κι' οι έξης:
Νύμφη του Ορμαϊκού, Ίσα-
νιόλα, Μικρός Καλλιτέχνης,
Νάναρχος Μισούλης Ζαυόρα, Βί-
σμακ, Λαμπάδας, Ίούλιος
Καϊσαρ, Χρυσόθρας, Μιμή
Μπλυέτ, Βίλλυ Ντόβ, Πέτρος
Ριοναί, Λιλιάνα, Ίνφράνι, Ρο-
δοδάκνυλος, Ώος, Ξενιτέμνο
Πολιτάκι, Σ. Σάνδης, Έλευθέ-
ριος Ρουσσάκης, Τσελη Ψετα-
λουδίτσα, Ίάσων, Ξερανώ, Δαι-
μόνιον, Σόϊσελ, Πολωνέζα, Ά-

ΠΩΣ ΘΑ ΠΕΡΑΣΕΤΕ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΑ
ΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΣΑΣ;

Είναι άπλούστατο: Θά προμηθευθήτε όσους πε-
ρισσότερους μπορείτε

ΤΟΜΟΥΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»,

και θα τους πάρετε μαζί σας στο ταξίδι, στην έξοχή,
όπου θα πάτε, — αλλά κι' όπου θα μέινετε, — για να
περάσετε τις Διακοπές.

Κι' ένας μόνος Τόμος της Β' Περιόδου άρ-
κει, με τις 400 του σελίδες, με τὰ τρία ή τέσσερα μυθι-
στορήματά του και με τὰ τόσα άλλα που περιέχει.

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στα φυλλάδια
συχνά. Συμβουλευθήτε τον και κάμετε έγκαιρώς τήν
προμήθειά σας, αν θέλετε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

Άρβανιτάκη, στην Άλεξάνδρεια,
τύπωσε ένα βιβλιαράκι με τον τίτλο
«Τὰ πρωτόλειά μου», που περιέχει
μικρά διηγήματα της, παιδικά κυ-
ρίως, κι' είναι άπεριωρόμενα στο σε-
δαστό της δάσκαλο κ. Κλ. Άρτε-
μίδη. Ή συγγραφέας, καθώς φαίνε-
ται κι' από τήν εικόνα της που έχει
βάλει μπροστά, εν' ένα μικρό κο-
ρίτσι, και για ένα μικρό κορίτσι τὰ
διηγηματάκια αυτά είναι πολύ-πολύ
καλά. Χωρίς άλλο, ή Μάλω Άρ-
βανιτάκη θα έχη έξέλει...

Ό άρθρογράφος αυτός, Γεώργιος
Γαρουφαλής, δεν έχει άδικο, γιατί
πραγματικώς λίγοι ήταν οι Έλλη-
νες συγγραφείς που καταδέχονταν
να γράφουν και για παιδιά. Γι' αυ-
τό άναγκάζομουν να δημοσιεύω
πολλές μεταφράσεις ή διασκευές.
Τὰ τελευταία χρόνια όμως σχη-
ματίσθηκε μια πολύ εύοιωνη χορεία
λογοτεχνών που βρίσκουν μεγάλη
ευχαρίστηση να γράφουν για τή νεο-
λότη, κι' έτσι τώρα τὰ πρωτότυπα
έλληνικά που δημοσιεύω, είναι πολ-
λύ περισσότερα από άλλους. — Ό,
ναί! θά περάσας ένα πολύ εύχαρί-
στο καλοκαίρι, άφοι προμηθευθήκες
τέσσερις μεγάλους τόμους μου!

Ώρα ή ιδέα σου, Γελαστή Μι-
κρούλα, να σχηματισθι στην Θεσ-
αλονίκη μια ομάδα Βόλεϊ-μπώλ
από Διαπλάσπουλα, ή καλύτερα
δυό ομάδες, μια κορίτσια και μια
άγόρια. Κι' άφοι «οι μπάλες, το
δίχτυ, το γήπεδο είναι όλα έτοιμα»
μολί φαίνεται πως δεν μένει παρά ή
συνεννόηση, που μπορεί να γίνη με
μια Μικρή Άγγελία. Έμπρός λοι-
πόν, δοκίμασε και να ιδούμε. —
Ταινία τυπωμένη θάποκτησής σε
λίγο.

Ώραιας Έπιστολάς μου έστει-
λαν αυτήν την έδομαδα κι' οι έξης:
Νύμφη του Ορμαϊκού, Ίσα-
νιόλα, Μικρός Καλλιτέχνης,
Νάναρχος Μισούλης Ζαυόρα, Βί-
σμακ, Λαμπάδας, Ίούλιος
Καϊσαρ, Χρυσόθρας, Μιμή
Μπλυέτ, Βίλλυ Ντόβ, Πέτρος
Ριοναί, Λιλιάνα, Ίνφράνι, Ρο-
δοδάκνυλος, Ώος, Ξενιτέμνο
Πολιτάκι, Σ. Σάνδης, Έλευθέ-
ριος Ρουσσάκης, Τσελη Ψετα-
λουδίτσα, Ίάσων, Ξερανώ, Δαι-
μόνιον, Σόϊσελ, Πολωνέζα, Ά-

κυνόδιτο Ρολόι, Βολιωτικό
Καβουράκι, Άγριοτριανταφυλ-
λιά, Άνακρέων, Έξτεπνούλα, Μο-
κοκό, Μήλον της Έριδος, Μπλε
Μαζούρα και Φλώρης Ουράνης.
— Έξετέλεσα τις παραγγελίες των
κι' έλπίζω να τους άπαντήσω στο
έρχόμενο.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Απορρίπτονται:

«Ή λευκή Κηφισιά» του Ξιφο-
μάχου. Είναι μια καλούτσικη σχο-
λική έκθεση, αλλά χωρίς κανένα
λογοτεχνικό προτέρημα. Και ή γλώσ-
σα σχολαστική. — Πρωταπριλιάτικο
φέμμα» του Πολυφύμου. Ένα
τόσο άσχημο φέμμα δεν άξιζε να
το εξιστορήση κανείς, και μάλιστα
με τόσο τέχνη! — «Χωρίς τίτλο»
της Ξελασμένης Χόβολης. Έχει
ύφος και γλώσσα σχολαστικά. Άλλά
και πολυλογία άρκετή. — «Ένα λου-
λούδι που πρόωρα μαραινείται» της
Έγγλεζίτσας. Αυτό πάλι είναι τόσο
σύντομο, που δεν έφέρει κανείς ποιά
έννοια ή υπόθεσή του. Είναι κι' αυ-
τό μια υπερβολή κι' ή υπερβολή
πάντα είναι σφάλμα. — «Πως περ-
νοήν τὰ χρόνια» του Μύρου της
«Ανδρού. Δείχνει μια δυνατή πα-
ρατηρητικότητα, αλλά στο σύνολό
του είναι άτελές και γραμμένο με
αδόκιμο παιδικό ύφος. Χρειάζεται
ακόμη άσκησις. — Θάνατος Στρατιώ-
του» του Άεροπόρου. Το νόημα
του θα έπρεπε να γίνη πιο σαφές.
γιατί έτσι μπορεί να περάση για
καμμάτι απ' αυτά που δέ δημοσιεύ-
ονται στο περιοδικό μας. Άς το
διορθώσει κι' ές το ξαναστείλ. —
«Ό Βολταίρος κι' ό παπάς» της
Ματωμένης Δόξας. Εν' ένα άνέκ-
δοτο άσεβές, που δεν υπάρχει λό-
γος να το άναδημοσιεύσουμε. Άλ-
λωςτε είναι και άρκετά γνωστό. —
«Σκόρπια» του Πονεμένου Χαμό-
γελου. Ύποβλητικό ποιηματάκι κι'
ελλιπές. Άλλά ή σιχαυργία του
είναι άπόρροια και πρέπει να
γραφηί από τήν αρχή. — «Νοσταλ-
γία» της Άνθίδος. Πολύ άτεχνο
και παιδικό. Άλλά έχει κάποια
τραυματικότητα και άφέλεια. Συνιστώ
στην Άνθίδα να άσκηθι ακόμη.

— Θά έξανακοινηθώ.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΟΝ

Ούδεν ψευδώνυμον έγκρίνεται ή άνα-
νοείται, αν δεν συνοδεύεται υπό του δι-
καίματος δρ. ΙΟ. — Τά έγκρινενα ή
άνανοόμενα ισχύουν μέχρι τής 30 Νοεμ-
βρίου 1929. Όσα συνοδεύονται από Α-
νήκουν εις άγόρια και δσα από Κ. εις κο-
ρίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα:

Φτερωτός Πήγασος, ά. (ΙΜ.)
Νεκρό Όνειρο, ά. (Ι.). Ζέφυρος,
ά. (—.). Καπετάν Μουστάκας,
ά. (ά!). Μήλον της Έριδος, ά.
(...!). Φλώρης Ουράνης, ά. (Εγώ
είμαι). Μικρή Χωριατοπούλα,
κ. (!!!).

Άνανεώσεις Ψευδωνύμων:
Ίανή, κ. Άσπρος Λατός, κ.

Τό Τυπογραφείο Σεργιάδου,
όπόγειο στην όδον Γεωργίου
Σταύρου, βλάπτει σημαντικά
από πυρκαϊά που έπιασε στο ά-
ποπάνω του μαγαζί: «Όλα τὰ
νερά που έρριξαν για να τή
σβύσουν», έρεξαν εκεί-κάτω και
το πλημμύρησαν. Άναστατώθη-
καν τὰ πάντα. Βράχνηκαν και χει-
ρόγραφα που υποχρεώθηκαν να τὰ
ξαναγράψω. Και το Τυπογραφείο
δεν έργάσθηκε πέντ' έξη μέρες.
Άπ' αυτή την αίτία το φυλλά-
διο τουτο καθυστέρησε κάμπο-
σο. Έλπίζω όμως, με μια σύν-
τονη έργασία, να μην καθυστε-
ρήση τόσο το επόμενο, κι' από
το μεθεπόμενο πια να ξαναγίνω
ένήμερη όπως πρώτα. Τί να γί-
νι! Αυτά είναι τὰ άπρόοπτα...

Ή Διάπλασις άσπάζεται τους
φίλους της: Έρείκη (περιμένω
λοιπόν να μου γράψης τάποτελέ-
σματα, κι' έννοια σου, δεν σε «βα-
ρίεμαι»). Τσοπανοπούλαν (είμαι
βέβαιη ότι και στάλλα μαθήματα πέ-
τυχες το ίδιο γράψε μου). Καίτη
Μαρίφορλου (εύχαριστώ πολύ άλ-
λά γιατί δεν μολί τάγραψες αυτά
από πρώτα, παρά στενοχωριέσουν
άδικο;). Βασιλέα του Άδου (έχει,
Διαγωνισμός Παιδικών Πνευμάτων
δεν γίνεσαι; οι φίλοι μου μολί στέλ-
νουν δσα θέλουν, και δημοσιεύω
άπλως δσα έγκρίνω κι' δσα χωρδν).
Μικρόν Άρτίσταν (συγχαρητήρια
για το άριστά, τώρα που τελείωσαν
οι έξετάσεις, να μολί γράψης συχνά).
Μετανοικό (οι λύσεις δεκτές). Έδαν
(έλπίζω να προκηρυχθω άργότερα και
μερικους έκτάκτους Διαγωνισμούς.
Ισως και ζωγραφικής). Φιλοπόρο-
δον (μετά χαράς θά είδες τήν έγ-
κρίση του ψευδωνύμου σου, εν' από
τά Παιδικά Πνεύματα θά δημοσιεύ-
ωθι). Άνθισμένη Λεμονιά (δεν
πειράζει, τώρα θάναπληρώσης, κα-
λώς να έλθης!). Γεώργιον Άβέ-
ρωφ (ή μετέφραση έχει τόσο λογο-
τεχνική, — γλώσσα προπάντων ανώ-
μαλη, — και το διήγημα πολύ μεγά-
λο για τή Σελίδα, θά τήν έπιανε ο-
λάκερη! όρατες οι Μαγικές Εικό-
νες, θά δημοσιευθούν). Μεγάλην
Έλλάδα (σύμφωνοι σ' όλα, ό κ.
Σ. όμως δεν έχει δικαιο: ό κ. Σ. δεν
«προφασίστηκε άρρώστεια» πραγ-
ματικώς δεν μπόρεσε να πάη στη
Θεσσαλονίκη). Άκρίταν (χαίρω που τάποτελέ-
ματα ήταν ικανοποιητικά: τὰ κομ-
μάτια σου με τή σειρά τους). Σέδ-
λοκ Χόλμ (άλλαξα τή διεύθυνση, πώς
σου φάνηκε λοιπόν ό «Πιτσιρίκος»;

